

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

De Herodoti malignitate

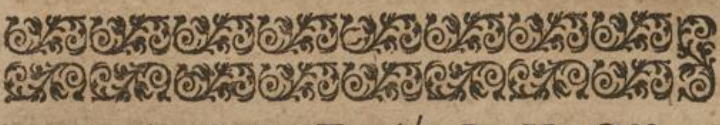

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

ὅτι τῶν διδασκόντων οἱ μὲν πρὸς τὸ ὄχλον καὶ τὸ δῆμον ῥα-
 φοῦσιν, οἱ δὲ τοῖς ὀλίγοις· ὅς τ' ἐν ἀμφοῖν δέξιόντων τοῖς ἡμέτεροις
 οὐκ ἔστιν ὅταν τὸ πρῶτον ἰσχυρῶς εἰπῆν. Ἀριστοφάνης μὲν
 οὐκ οὐτε τοῖς πολλοῖς ῥησὺς, ἕτε τοῖς φρονίμοις ἀνεκτὸς, ἀλλ'
 ὡς ἂν ἐταίρους τῆς ποιήσεως παρηκμαχίας, εἴτα μιμουμέ-
 νης γαμετῶν, οὔτε οἱ πολλοὶ τὴν αὐτὰδεῖδον ἀειμύρουσιν, οἱ τε
 σεμνοὶ βδελύσσονται τὸ ἀκράστων καὶ κακῶν. ὁ δὲ Μέναν-
 δρος μετὰ ῥαβδίων μάστιγα ἐαυτὸν αὐτάρκη παρέθηκεν, ἐν
 θεατρῶν, ἐν δὲ ἀστεροῦσιν, ἐν συμποσίοις, ἀνάγνωσμα καὶ μά-
 σθημα καὶ ἀγώνισμα κρινότατον ὧν ἡ Ἑλλάς ἐνήνοχε καλὸν
 παρέχον τιμὴν ποίησιν, δέχεται δὲ, ἡ δὲ καὶ ὁποῖον ἴδιον ῥα δέξιότης
 λόγῳ, ὅτι τῶν ἀπὸ μαχίμων μὲν πειθοῦς ἀφύκτου, καὶ χειρῶ-
 νος ἀπάσαν ἀκρίβειαν ἀφαιρούσας Ἑλληνικῆς φωνῆς. ἵνως
 γὰρ ἀξίον ἀληθῶς εἰς θεάτρῳ ἐλθεῖν ἀνδρα πεπαδδολογῶν,
 ἢ Μενανδρῶν ἕνεκα; πότε δὲ θεάτρῳ πύμπλαται ἀνδρῶν φι-
 λολόγων, ἢ κωμικῶν πρὸς τὸν δέξασθαι; ἐν δὲ συμποσίοις
 ἵνι δικαιοτέρον ἢ βλάπτει τὸ ἄσχετον, καὶ τὸ πῶν ὁ Διονύσιος δι-
 δωσι; φιλοσόφοις δὲ καὶ φιλοπόνοις, ὡς ἂν ὅταν οἱ ῥαβδῶν ἐκ-
 ποιηθῶσι τὰς ὀφείδας, ὅτι τὰ ἀνθρώπων καὶ πῶν ἡ ζωῶντα βέ-
 ποιῶσιν, ἀνάπαυλα τὴν ἀκροατῶν καὶ σωτῶν ἐκείνων, Μέναν-
 δρος ὅστις, οἱ δὲ ἀνθρώπων καὶ κωμικῶν καὶ πύμπλαται μετ' ὁ δέξασ-
 θαι τὴν ἀφαιρούσας Ἑλληνικῆς φωνῆς. ἵνως γὰρ ἀξίον ἀληθῶς
 πολλοῖς καὶ ἀγαθῶν τὴν πόλεως ἐνεγκρῶσις, αἱ Μενανδρῶν κω-
 μῶν ἀφαιρούσας ἀφαιρούσας ἀφαιρούσας, ὡς ἂν ὅτι ἐκεί-
 νης γερνότερον τῆς θαλάσσης ἐξ ὧν Ἀφροδίτη γέρονεν. οἱ δὲ
 Ἀριστοφάνους ἄγες, πικροὶ καὶ βλαβεροὶ ὄντες, ἐλαττωτικῶν δρι-
 μύτητα καὶ δεικτικῶν ἔχουσιν, καὶ οὐκ οἶδα ἐν οἷς ὅστις ἡ δρι-
 λουμῶν δέξιότης ἰσχυρῶς, ἐν λόγοις ἢ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. ἀμέλει
 καὶ τὰ μεμμημῶν, πρὸς τὸ γέρον μεμμημῶν. ὅς τ' ἀφαιρούσας,
 οὐ πολὺ πικρὸν, ἀλλὰ κακῶν καὶ ἀγροικῶν, οὐκ ἀσφδῶν,
 ἀλλ' ἡλίθιον καὶ ὁ γέρον, ἐπαγνῶδες, ἀλλὰ κακῶν ἀφαιρούσας.
 καὶ ὁ ἔρω πικρὸν, ἐχίλαρον, ἀλλ' ἀκράστων. ὅς τ' ἀφαιρούσας,
 πρὸς εἰς μετῶν τὴν ποίησιν γερνῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἀφαιρούσας
 καὶ ἀσελγῆ τοῖς ἀκράστων, τὰ βλάσφημα δὲ καὶ πικρὰ, τοῖς
 βασιλῶν καὶ κακῶν.

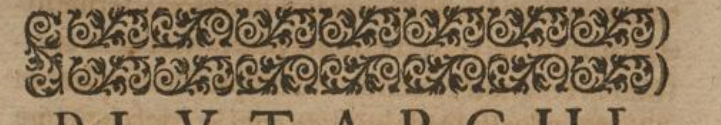
Π Λ Ο Υ Τ Α Ρ Χ Ο Υ

πρὸς τὸν Ἡρόδοτον κακῶν.

Π Ο Υ Ἡρόδοτος πολλοῖς μὲν ὡς Ἀλέξαν-
 δρον καὶ ἡλέξας, ὡς ἀφελῆς, καὶ δίχα πόνε καὶ
 ῥαδίως ἐπιβέχουσα τοῖς ἀνθρώποις, ἐξ-
 ηπάτηκε πλείονες δὲ τὸ πρὸς τὸ ἦθος αὐ-
 τῶν πεπόνθασι. οὐ γὰρ μόνον (ὡς φησὶν ὁ
 Πλάτων) τὸ ἕρως ἀδικίας, μὴ ὄντα δο-
 κεῖν εἶναι δίκαιον, ἀλλὰ κακῶν ἀρετῶν ἐργον, ἀχολίαν μι-
 μούμενον καὶ ἀπλότητα, δις φορῶντα τὴν εἶναι. μάστιγα
 πρὸς τε Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων κέρει. μηδὲ τὸ δῆλον ἵνως ἀ-
 περημῶν, οἱ μὲν πρὸς τὸν ἦμιν, ἀμυνόμενοι τὸν τὴν
 πρὸς τὸν ἦμα καὶ τῆς ἀληθείας, καὶ αὐτὸ πῶν τῆς ῥα-
 φῆς ὁ μέγας. ἐπεὶ τὰ γὰρ δῆλα ψεύσματα καὶ πλάσματα
 τὰ βουλομένης ὅτι διδόνται, πολλὰ ἀβιβλίων δέξασθαι. ἀλλὰ δεινὸν τὸ τὰς πειθοῦς πρὸς τὸν ἦμα, ὡς φησὶν ὁ Σοφοκλῆς.

A Item. Poetarum comicorum alios, in scribendo, populo & multitudini se accommodare, alios pau-
 cis: non facile ex omnibus inveniri, qui utrique ge-
 neri se applicuerit. Sed Aristophanes, neque plebi placere, neque ferri à prudentibus potuit. nam poc-
 fis eius similis est meretricis, quæ ætate iam ultra vi-
 gorem progressa matronam imitans: neque fertur à vulgo hominum ob insolentiam, & graues homi-
 nes impudicitiam eius malitiamque abominan-
 tur. Contra Menander cum venustate quadam ubique se gratum aptumque exhibuit, in theatris, colloquijs, conuiuijs: suamq; poesin ita composuit,
 B ut esset communissimus omnium quæ Græcia tulit bonorum commentarius, qui legeretur, disceretur, & certatim ageretur. ostenditque adeo quanta res esset dexteritas dicendi, ubiq; vi persuadendi inevi-
 tabili incedens, omniumq; auditum & intelligen-
 tiam Græcæ linguæ sibi subiugans. Cuius enim rei gratia vir recte institutus venire dignaretur, quam propter Menandrum? Quando implentur theatra viris eruditionem amantibus, quam cum comica ostenditur persona? cui in conuiuiis iustius mensa cedit, locumque bacchus dat? iam sicut pictores o-
 culis defessis ad floridos & virides se auertunt colo-
 res: ita philosophis & laboriosis requies grauium atque continentium meditationum est Menan-
 der, tanquam prato pulcre florenti & opaco atque auræ pleno excipiens animū. Item. Cum hoc tem-
 pus actores comædiarum multos bonosque vrbs ferat: Menandri comædiæ plurimos habent sacrof-
 que sales, tanquam eo natos mari quod Venerem protulit. Aristophanis autem sales amari & asperi, acrem & mordentem, adeoque exulcerantem vim habet: ut nesciam vbi sit illa ab ipso decantata dex-
 teritas, in verbisne an personis. Quin etiã quæ imi-
 tatus est, corrumpit. calliditatem facit nõ ciuilem sed malitiosam: rusticitatem non cautam, sed fatuam: iocos non qui rideantur, sed derideantur: amores non hilares, sed impudicos. Nulli enim moderato videtur is homo suum poema scripsisse: sed turpia & libidinosa intemperantibus maledica; & acerba, in-
 vidis atque malignis hominibus.

P L V T A R C H I

de Herodoti malignitate commentarius.

H E R O D O T I multos, Alexander, & dictio ut simplex, & nullo labore ac facile rebus sese applicans de-
 cepit: plures etiam ingenium eius candidum falso suspicati sunt fuif-
 se. Nõ enim modò extrema est, ut Plato ait, iniustitiæ, videri iustum cum nõ sis: sed summe est malignitatis simulado facilitatem & simplicitatem, iniquissimum se præbe-
 re. * maxime aduersus Bæotos & Corinthios vsus est, ne alijs quidem parcens: existimo debere me & maiores nostros & ipsam veritatem tueri, in hac ipsa operis parte. nam qui alia eius mendacia & figmēta velit recētere, multis opus habuerit libris. Sed, quod ait Sophocles, Persuasionis vultus eualeat.

maxime in gratiosa oratione & tantam vim habente, cum alia absurda, tum indolem scriptoris occultare. Philippus quidem Græcis ab ipso ad T. Quinctium deficientibus dicebat eos læuiori sane, sed longiori iugo colla submisisse. At Herodoti malignitas est sane læuior & mollior quam Theopompi. magis autem attingit & lædit. Sicut venti per angustias occulte spirantes, molestiores sunt apertis. Videtur autem commodum fore, vt rudi Minerua delineemus, quæ communiter non puræ aut beneuolæ, sed malignæ narrationis quasi vestigia & notæ sint: deinde singula eorum quæ examinabimus eo collocaturi quo pertinent. Primum si quis in re narranda aliqua odiosissimis nominibus vitur, cum in promptu sint molliora: (vt si quis Niciam diuino furore percitum dicat, cum nimis deditum diuinationi dicere liceat: aut Cleonis ferociam & insaniam, cum possit futilitatem.) is non æquus est, sed fruitur iam suo modo loquendi. Deinde si quid vitij inest aliàs, quod ad historiam nihil facit: id scriptor arripiens, & in res nullo vsu admiscens narrationem extendit & per ambages circumducit, vt calamitatem alicuius aut flagitium vel actionem illaudabilem inserat: fatis ostendit se maledicendo oblectari. Itaque Thucydides ne Cleonis quidem peccata, quæ plurima erant, perspicue recensuit. & Hyperbolum popularem oratorem vno verbo attingens, hominemq; malum appellans, missum fecit. Philistus etiam Dionysij in barbaros iniurias, quæ cum Græcis rebus connexæ non essent, vniuersas præterit. Digressiones enim è narratione fabulis maxime permittuntur & antiquitatis explicationi: fierique ad laudandum debent. qui vero additamentum sermoni facit maledicta & vituperationes, videtur in tragicam incidere execrationem,

Pereas, qui calamitates hominum colligis.

Iam quod altera parte huic respondet, nemo non videt, bonum scilicet aliquod videri impune posse omitti. Sed tamen malitiose hoc fit, quando quod omittitur in locum incidit qui ad historiam pertinet. Illibenter enim laudare non est quam libenter vituperare honestius, fortasse etiam turpius. Quartum ergo signum pono ingenij in historia scribenda parum æqui, cum duo aut plures vna de re sermones feruntur, deteriorem amplecti. Sophistis quidem cōcessum est lucri aut gloriæ causa sententiam peiorem sumere defendendam. non enim fidem validam faciunt de rebus, & plerunque non negant gaudere se absurdis & incredilibus probabilitatem conciliando. Qui vero historiam scribit, debet quæ vera sit scribere. de incertis meliora videntur rectius quam peiora prodi: & hæc sunt qui omnino prætermittant. Verbi gratia de Themistocle Ephorus scribit, Eum Pausaniæ prodicionem & quæ cum regiis ducibus tractaret legisse, non tamen passum sibi hoc persuaderi, neque admisisse Pausaniam, à quo ad spei societatem vocabatur. Thucydides id, vt plane damnatum falsi, omisit. Porro de rebus quas gestas constat, causa autem & institutum actionis in obscuro est, malignus est & iniquus qui in deteriorem partem coniecturas facit. vt Comici bellum à Pericle propter Aspa-

A μάλιτα ὅτι δὲ ἐν λόγῳ χάριν ἔχοντι καὶ διὸ αὐτὸν ἱστοροῦντι ἐλέγεται, τὰς τε δόξας ἀποπίπτας καὶ τὸ ἦθος ἀποκρύπτειν τῶν Συμφερέων. ὁ μὲν γὰρ Φίλιππος ἔλεγε πρὸς τὴν ἀφισταμένους Ἑλλήνας ἀπέχεσθαι, καὶ τὰ Τίτω πρὸς ἡγεμόνους, ὅτι λυσιτεροὶ μὲν, μακρότερον δὲ κλάον μεταλαμβάνουσιν. ἢ ὅτι Ἡρόδοτος κακώθησεν, λειότερα μὲν ὅτι ἀμέλει καὶ μαλακώτερον τῆς Θεοπόμπου, κατὰ πλεονεξίαν δὲ καὶ λυπεῖ μάλλον, ὡς ἂν οἱ κρύφα ἀφ' αἰσίου πρὸς ἀπείρους ἀνέμοι, τῶν ἀφαιχμηδίων. δοκεῖ δὲ μοι βέλτιον εἶναι τὴν ἑστῶσαν ἰστέον τῶν ὅσα κινήσῃ μηδ' ἀποφασίζουσιν, ἀλλὰ κακώθησεν ὁ δὲ ἰστέον καὶ γνώσιμα ἀδηγόσως, εἰς ταῦτα τῶν ἀξιοτάτων ἐλάττωσεν, ἃ ἐναρμότῃ, ἕτερον μὲν οὖν, ὅτι οἱ διεσχευμένοι ὀνόμασι καὶ ῥήμασι, ὅτι κειμένων παρόντων, ἐν τῷ λόγῳ τὰ περὶ ἀγαθὰ καὶ κακά (ὡς ἂν εἰς τὰς ἀποφασίσεις ἀγαθῶν ἢ κακῶν εἰπεῖν τὴν Νικίαν, ὅτι θεόληπτον πρὸς τοὺς ἠδρασύτητα καὶ μάστιγαν Κλέωνος μάλλον ἢ κρυφολογίαν) ὅσα διμυθῆσεν, ἀλλ' οἱ ἀπολαύων πρὸς τὰς διηγήσεις τῶν πραγμάτων. δούτερον, ὅτι κακῶν πρὸς ἀγαθῶν, τῆ δὲ ἰσοεῖα μὴ πρὸς σήκων, ὅτι Συμφερέων ἐπιδράσεται τούτου, καὶ παρεμυθεύσει τοῖς πράγμασι ὅσα ἐν δεομένοις, ἀλλὰ πῶς διήγησιν ἐπιπέλασιν καὶ κυκλούμενος, ὅπως ἐμπεριλάβῃ ἀτύχημα ἴνους, ἢ πρὸς αὐτοὺς ἀποπῆσιν, καὶ οὐ χρῆσθαι, δὴ λῶς ἔστιν, ἡδὲ μὲν πρὸς κακώθησιν. ὅθεν ὁ Θουκυδίδης, ὅσα τῶν Κλέωνος ἀμυθημάτων ἀφόντων ὄντων ἐποίησατο ἄσθη πῶς διήγησιν Ἰπερόδου τε τῶν διηγησῶν ὅτι ῥήματι, καὶ μολογῶν ἀφαιχμηδίων πρὸς τοὺς ἀφαιχμηδίων, ἀφαιχμηδίων Φίλιππος δὲ καὶ Διονυσίου τῶν πρὸς τὴν βαρβαρίαν ἀδικίαν, ὅσα μὴ σωπεπέλασιν τοῖς Ἑλλήνοισι πρὸς τὰς πράξεις, ἀπάσας παρέλιπεν. αἱ γὰρ ἐκβολαὶ καὶ ἀφαιχμηδίων τῆς ἰσοεῖας, μάλιτα τοῖς μύθοις δίδονται καὶ τῆς ἀρχαιολογίας, ἐπὶ ὅτι πρὸς τοὺς ἐπιπέλασιν. ὅτι τῶν ἀφαιχμηδίων λόγῳ τὸ βλασφημεῖν καὶ ἀφαιχμηδίων ποιούμενος, εἰσὶν εἰς τὴν βαρβαρίαν ἐμπίπτειν κατὰ τὴν ἀφαιχμηδίων τῶν Συμφερέων καὶ μὲν τὸ γὰρ ἀφαιχμηδίων τούτου πρὸς τὴν ἀφαιχμηδίων καὶ ἀφαιχμηδίων ἀφαιχμηδίων ἔστιν, αὐτὸ δὲ τὸν ἀφαιχμηδίων πρὸς τὸν ἀφαιχμηδίων ὅτι κακώθησεν, αἱ γὰρ ἐμπίπτει τὸ ἀφαιχμηδίων εἰς τὸν ἀφαιχμηδίων σήκωντα τῆ ἰσοεῖα. ὅτι γὰρ ἀφαιχμηδίων ἐπαμνεῖν, τῶν ἀφαιχμηδίων χαίρειν, ὅτι ἐπιπέλασιν, ἀλλὰ πρὸς τὰ μὴ ἐπιπέλασιν, ἴσως καὶ χεῖρον. τέταρτον τοίνυν ἕτερον σημεῖον ὅτι διμυθῆσεν ἐν ἰσοεῖα ἔσπου, τὸ δὲ οἰνὴ ἢ πλείονων ἀφαιχμηδίων ἀφαιχμηδίων, ὅτι χεῖρον πρὸς ἕτερον. πῶς γὰρ ἄφαιχμηδίων εἰς τὴν ἀφαιχμηδίων ἢ ἀφαιχμηδίων ἢ ἀφαιχμηδίων (οὐ γὰρ ἐμποιοῦσι πῶς ἰστέον ἀφαιχμηδίων πρὸς τὸν ἀφαιχμηδίων, ἀλλὰ ἀφαιχμηδίων) πολλὰ εἰς τὸ ἀφαιχμηδίων ἐπιπέλασιν ἢ ἀφαιχμηδίων) ὅτι ἰσοεῖαν γράφον, ἀλλὰ οἱ δὲ ἀφαιχμηδίων λέγον, δίκαιός ἐστι, τῶν δὲ ἀφαιχμηδίων ἀφαιχμηδίων δοκεῖ ἀφαιχμηδίων λέγεσθαι μάλλον ἢ τὰ χεῖρονα. πολλοὶ δὲ ὅλως τὰ χεῖρονα ἀφαιχμηδίων. ὡς ἂν ἀμέλει πρὸς Θεμιστοκλέους Ἐφορος μὲν εἰπῶν, ὅτι τὴν Πausaniou πρὸς ἀφαιχμηδίων ἀφαιχμηδίων, καὶ τὰ ἀφαιχμηδίων πρὸς τὴν βασιλέως γρατηγῶν, ἀλλὰ ὅτι ἐπιπέλασιν (φῆσιν) ὅσα πρὸς ἀφαιχμηδίων καὶ ἀφαιχμηδίων

καλοῦντος αὐτὸν ὅτι τὰς ἐλπίδας. Θουκυδίδης δὲ καὶ τὸ ἀφαιχμηδίων τὸν ἀφαιχμηδίων, ὡς κατεγνωκῶς, παρήκεν εἰς τοίνυν ὅτι τῶν ὁμολογουμένων περὶ ἀφαιχμηδίων, τὴν δὲ ἀφαιχμηδίων ἀφαιχμηδίων ἢ πρὸς ἀφαιχμηδίων, καὶ τὴν ἀφαιχμηδίων ἔχοντων ἀφαιχμηδίων, ὅτι πρὸς τὸ χεῖρον εἰσέξων, διεμυθῆσεν ὅτι κακώθησεν. ὡς ἂν οἱ καμυθῆσεν τὸν πόλεμον ἢ τὸν Περικλέους ἀφαιχμηδίων δι' Ἀφαιχμηδίων

& Regulum Romanorum consulē ceperunt Carthaginenses: quibus non facile inueneris viros pugnaciores & bellicosiores. neq; mirum hoc, quando pantheræ etiā vitæ & tigres abripiuntur ab hominibus. Herodotus vero vim passas mulieres accusat, & raptoribus patrocinator. Ita autē fauet barbaris, ut Bufiridem sacrificiis istis, quæ feruntur, humanis, & hospitū nece absolvens, omnibusq; Ægyptiis multum diuinitatis & iustitiæ suo quidem testimonio deferens, abominandum illud scelus atque scelestaparcidia in Græcos conetur auertere. Nam in secundo libro Menelaum ait cum à Proteo recepisset Helenam, magnisq; esset affectus muneribus, iniustitia omnes superasse homines, & improbitate. Cū enim nauigandi facultate destitueretur, commentum esse rem impiam, arreptisq; duobus puerulis incolarum, exa eorum inspexisse. ob hoc cum laboraret inuidia, & essent qui persequerentur, profugū nauibus recta in Africam fuisse auectum. Hæc narratio cuiusnam sit Ægyptiorum, equidē haud noui. Nam contra apud Ægyptios multi Helenæ, multi Menelao honores etiamnū apud eos habentur. Idē Herodotus ut sibi similis maneret, Persas ait à Græcis violationem masculi sexus didicisse. Atqui Græcis Persæ huius impuritatis mineral debent, apud quos fere omnes alii scriptores consentiunt mares fuisse exsectos, antequam Græcū illi attigissent mare. Græcos autem didicisse ab Ægyptiis pompas, solennes festiuitates, & cultū horum XII deorū. Dionysi quoq; nomen, (is est Bacchus) Melampodē ab Ægyptiis didicisse, & alios Græcos docuisse. mysteria quoq; & Cereris sacrorum initiationes ex Ægypto à Danais filiabus allatas. & verberari quidem Ægyptios ac lugere, sed nomina eorum nolle edere ac de numinibus os compescere. Herculem autem & Bacchum, quos Ægyptii deos appellant, Græci, homines qui consenuerint: nullibi istam adhibuit cautionem, quanquam Herculem quoq; Ægyptiū in diis secundis ponit, Bacchum in tertiis: ut qui aliquod ortus sui principium habuerint, neque æterni fuerint. Sed tamen illos deos esse pronunciat, his ut caducis & heroibus parentandum putat, non sacrificandum ut diis. Eadem de Pane etiam dixit: Ægyptiorum superbis nugis & fabulis sacra Græcorum maxime veneranda & casta subvertens. Neq; hoc satis atrox. Quin & Herculis genus in Perseum referens, Perseum, inquit, Assyrium fuisse Perse aiunt: Doriensium autē duces videri possunt recta ut genuini ab Ægyptiis descendere, recensentes in maioribus suis Danaes & Acrisii maiores. Nam Epaphum, Id, Argum, Iasum aliosque omnino omisit, hoc sibi studio ducens non modò ut alios Hercules Ægyptios & Phœnices faceret: sed ut etiam tertium hunc è Græcia patria eiectum in barbaros deportaret. At enim de prisca & doctis hominibus, neque Homerus, neq; Hesiodus, neq; Archilochus, neque Pisander, neque Stesichorus, neq; Alcma, neq; Pindarus vllam habent mentionem Ægyptii aut Phœnicis Herculis: sed vnum illū norunt Hercule nostrum Bceotū & Argiuium. Iam de septē sapientibus, quos ille sophistas nominat, Thaletem à Pœnis oriundum ac barbarum genere pronunciat. Diis autē maledicens sub persona Solonis: Me, inquit, gnarum omne numen inuidum esse ac tumultuosum,

σας παροσπίπε, τὸ μὲν Ὀδύππη, Φοίνικα πρὸς ἡμῶν ὁ ἀνεκαθεν ἀποφαίνεται βαρβαροῦ. τοῖς δὲ θεοῖς λοιδόρου-

A καὶ Πηροδλον ἐχειράσαντο τῶν Ρωμαίων ὑπατον· ὡν ἔργον ἄρην μαχισσοτέρους καὶ πολεμικωτέρους ἀνδρας. ἀλλὰ θαυμάζω σὺν ἄλλοις, ὅπου καὶ παρδάλης ζώσας καὶ ἕγρεις σωμαρπάροισιν ἀΐθεσποι. Ἡρόδοτος δὲ κατηγορεῖ τῶν βιασθεισῶν γυναικῶν, ἀπολαθρῦμνος ὑπὸ τῶν ἀρπασάντων. οὗτω δὲ φιλοβαρβαρός ὅστιν ὥστε Βούσειν ἀπολύσας τῆς λεγόμενης ἀΐθεσπουσίας καὶ ζεινοκτονίας, καὶ πᾶσιν Αἰγυπτοῖσι θεϊότητα πολλῶν καὶ δικαιοσύνην μυστηρήσας, ἐφ' Ἑλλήνας ἀνασρέφει ὁ μύθος τῆς καὶ πῶν μιαιφονίας. ἐν γὰρ τῇ δούτερά βιβλῳ, Μενελάου φησὶ παρὰ Πρωτέως ἀπολαθρόντα πῶν Ἐλείῳ, καὶ ἡμιθέοντα δωρεῆς μεγάλης, ἀδικώτατον ἀΐθεσπον ἡμέσασιν καὶ κέκιστον. ὑπὸ γὰρ ἀπλοίας συνεχόμενον, ὅστιν τελέσειται, ὡς ἔργον οὐχ ὅσιον, καὶ λαθόντα δύο παῖδια ἀνδρῶν ὅστιν κείων, ἐν ἑμῶς ποιῆσαι μισηθέντα ὅτι βούτερος καὶ δικαιομένου, οἷον ἑσθλα φέροντα νησὶν ἰθὺ ὅτι Λιείης. τῆσιν δὲ τὸ λῶρον, σὺν οἷδα ὅστις Αἰγυπτίων εἶρηκεν, ἀλλὰ τῶν ἀνὰ πῶν, λαλῶν μὲν Ἐλείης, πολλὰ δὲ Μενελάου ἡμῶν ἀφ' αὐτῶν παρ' ἀλλοῖς. ὅτι ὅτι ἑσθλα ὅτι μύθων, Πέρσας μὲν φησὶ παρὰ μίσησασιν παρ' Ἑλλήνων μισηθέντας. καίτοι πῶν Ἑλλήσιν Πέρσας διδασκάλια τῶν οὐρείλοισι τῆς ἀσλασίας, παρ' οἷσιν ὀλίγῳ δεῖν ὑπὸ πῶν ὁμολογεῖται παρὰ δας ἐκτετμηθέντα πρὸν Ἑλλήνων ἰδεῖν θαλάσσοι. Ἑλλήνας δὲ μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων πομπὰς καὶ πῶν γυμνασίαις, καὶ τῶν δώδεκα θεοῖς σέβασασιν Διονύσου δὲ καὶ βούτομα παρ' Αἰγυπτίων Μελάμποδα μαθεῖν, καὶ διδάσασιν τῶν ἀλλοῖς Ἑλλήνας, μυστήρια δὲ καὶ τῶν ἀλλοῖς Διμήσασιν τελέσασιν ὑπὸ τῶν Δαναῶν θυγατέρων δὲ Αἰγυπτίου κημιασίνων καὶ τύπιασιν μὲν Αἰγυπτίους φησὶ καὶ πειθεῖν, οὐβούλεσιν ἀλλοῖς ὀνομάζω, ἀλλ' ὁ μύθος κείων ὡς ἔστιν ἰσθίων. Ἡρακλέα δὲ καὶ Διόνυσον, οἷσιν μὲν Αἰγυπτίῳ ἀποφαίνονται θεοῖς, Ἑλλήνων δὲ ἀΐθεσποις καταγεγενησέντας, ἑσθλα μὲν τῶν παρὰ τὸν ἑσθλοῦ τὸν ἑσθλοῦ καὶ τὸν Αἰγυπτίον Ἡρακλέα τῶν δούτερων θεῶν γενέσασιν λέγει, καὶ τὸ Διόνυσον τῶν τεύτων, ὡς ἑσθλοῦ ἑσθλοῦ ἑσθλοῦ, καὶ ἐκ οἷσιν ἀλλοῖς. ἀλλ' ὁ μύθος ἐκείνοισιν μὲν ἀποφαίνει θεοῖς, βούτοισιν ὡς φθαρτοῖς καὶ ἦρασιν ἐκαστῶν δεῖν οἷσιν, ἀλλὰ μὴ ἑσθλοῦ ὡς θεοῖς. τῶν αὐτῶν καὶ τῶν Πανός εἶρηκε, τὸ Αἰγυπτίων ἀλαζονείας καὶ μυθολογίας τῶν σερμῶν καὶ ἀγνοῦσασιν τῶν Ἑλλήνων ἱερῶν ἀναδέπτων, καὶ οὐ τῶν δεύτων. ἀλλ' ἀναγαγόν εἰς Πέρσας ὁ Ἡρακλέους γένος, Πέρσας μὲν Ἀσύειον γενέσασιν λέγει καὶ τὸ Περσῶν λόγον. Οἱ δὲ Δωριέων (φησὶν) ἠγεμόνες φαίνονται ἀπὸ Αἰγυπτίων ἰθαχήμεες εἶόντες, καὶ τῶν ἀλλοῖς τῶν δὲ Δαναῶν καὶ Ἀκρίσίου πατέρων. τὸ γὰρ Ἑσθλοῦ, καὶ πῶν Ἰῶ, καὶ τῶν Ἰάσων, καὶ τῶν Ἀργῶν ὅλως ἀφῆκε, φιλοτιμῶμνος μὴ μόνον δὲ λέγει Ἡρακλείς Αἰγυπτίους καὶ Φοίνικας ἀποφαίνων, ἀλλὰ καὶ τῶν, ὅν αὐτὸς τεύτων γενέσασιν φησὶν, εἰς βαρβαροῖς ἀποξενάσασιν τῆς Ἑλλάδος. καίτοι τῶν παλαῶν καὶ λογίων ἀνδρῶν, οὐχ Ὀμπερος, οὐχ Ἡσίοδος, σὺν Ἀρχιλόγῳ, οὐ Πείσανδρος, οὐ Στπσίχορος, σὺν Ἀλκμῶν, οὐ Πίνδαρος, Αἰγυπτίου ἔσασιν λόγον Ἡρακλέους ἢ Φοίνικας, ἀλλ' ἕνα βούτον ἴσασιν πῶν Πέρσας Ἡρακλέα τὸ Βοιωτῶν ἡμῶν καὶ Ἀργεῖον. καὶ μὲν τῶν ἐπὶ ἀσθλοῦ, οἷσιν ἀλλοῖς ὅστιν

αἱ ἐκαστῶν ἀποφαίνεται βαρβαροῦ. τοῖς δὲ θεοῖς λοιδόρου-

ἐπαίρω τὰς ἀποφθιόντων ἐπὶ πολεμίων. ἀ γὰρ αὐτὸς ἔφερον ἐπὶ τῷ θεῷ, ὃ Σόλωνι πορευτέον ἔδοξε, κακῆ-
 θειαν τῆ βλασφημίας πορευτήν. Πιπτακὸς οἶνω εἰς μι-
 κροῦ καὶ οὐκ ἄλλια λόγου χρησάμενος, ὃ μέγιστον ἔστι τῷ πε-
 πορευμένων τῶν ἀνδρῶν, καὶ κέλλισον ἐν ταῖς πολεμίοις ἡρώ-
 μων, παρῆκε. πολέμοιόντων γὰρ Ἀθηνῶν καὶ Μιτυληναίων
 ἐπὶ Σιγείου, Φρυγίωνος τῆ στρατηγείᾳ τῶν Ἀθηνῶν πορευ-
 καλεσαμένου τῆ βουλομένων εἰς μονομαχίαν, ἀπήντησεν ὁ
 Πιπτακός, καὶ δικτύω πολεμίων τῶν ἀνδρῶν ῥωμαλέον ὄντα
 καὶ μέγαν, ἀπέκτεινε. τῷ δὲ Μιτυληναίων δωρεὰς αὐτῶν
 μεγάλας δίδοντων ἀκοντίστας ὃ δόρυ, τῷτο μόνον ὃ χειρὶν
 ἠξίωσεν ὅσον ἐπέχεν ἢ ἀγχμή· καὶ κέλλεται μέγαν καὶ Πι-
 πτακίον. ἢ οὖν ὁ Ἡρόδοτος, κατὰ τὸ τόπον ἡρώμους τῶτον,
 ἀπὶ τῆς Πιπτακὸς στρατηγείας, πῶν Ἀλκμαίων διηγήσατο τῶ
 ποιητοῦ Φυγίω ἐκ τῆς μάχης, τῶ ὄπλα ῥίψαντος· τῶ τῶ
 μὲν χρησάμενος γὰρ, τῶ δὲ ἀγροῦ μὴ τῶ ἀλιπεῖν, μὲν-
 τυρήσας οἷς ἀπὸ μίας κακίας καὶ τῶ Φθόνον φύεσθαι καὶ
 πῶν ὅτι χαρκακίαν λέγεισι. μετὰ ταῦτα τῶν Ἀλκμαων-
 νίδας ἀνδρας ἡρώμους, καὶ πῶν πατεῖδα τῆς τυραννίδος
 ἐλάθερωσαν τῶν εἰς ἀπῆαν ἐμδοθῶν πορευθείας, δεξα-
 σθαι φησι τῶ Πείρατον ἐκ τῆς φυγῆς, καὶ Κυκκαταγα-
 γείν ὅτι τῶ γάμω τῆς Μεγακλείας θυγατρὸς· πῶν δὲ παῖ-
 δα πορευθῆναι μητέρα πορευθῆναι τῶν εἰ αὐτῆς, ὅτι ὠμαμμι-
 θῶν ὄρεθ, οὐ μίγνυται μοι κατὰ νόμον Πείρατος. ὅτι τῶ
 δὲ τῶν Ἀλκμαωνίδας τῶ τῶ ἀνομήματι χετλιάσαντας
 ἐξέλεσθαι τῶ τυραννον. ἵνα οἶνω μὴδὲ οἱ Λακεδαίμονιοι
 τῶν Ἀθηνῶν ἐλαττον ἔχουσι τῆς κακῆθειας, τῶ ἐν εἰ-
 οἷς μέγαν θυμαζόμενον καὶ ἡμῶν ὄρεα πῶν ἀγα-
 λεύμαται τῶ Ὀφρυάδην. Τὸν δὲ εἶνα (φησι) τῶ
 λειφθέντα τῶν ἡρωμένων ἀγρομένων ἀπονοσθῆναι εἰς Σπάρ-
 τῶν τῶν Κυκλοπέων διεφθαρμένων, αὐτῶν μιν ἐν οἷσι θυ-
 ρεῖσι κατὰ γὰρ αὐτῶν ἀμφοτέρους ὅτι
 δικῶν ἐπὶ τῶν ἡρωμένων φησι, ἐν ταῦτα δὲ τῶ ἀγροῦ τῶ Ὀφρυά-
 δου ἠπῶν τῶν Λακεδαίμονίων κατελύρτυρῆσεν. ἠπῆθέντα
 μὲν γὰρ, ζῶν ἀγροῦν ἡ. πορευθῆναι τῶν νικῶντι, κέλλισον.
 εἰ οἶνω ὅτι τῶ Κερίσσην ἐμδοθῆναι καὶ ἀλαζονα καὶ γελῶν
 φήσας ἐν πᾶσιν, ἡπὸ τῶτου φησὶν ἀγροαλῶτου ἡρωμένου
 καὶ παιδαγωγείσθαι καὶ νοσητεῖσθαι τῶ Κερίσην, ὅς φη-
 νήσιν ἢ ἀρετῆ ἢ μεγαλονοία πολὺ πῶντων δοκεῖ πεπορευ-
 κέναι τῶν βασιλέων, τῶ Κερίσην μὴδὲν ἄλλο κέλλον ἢ ὁ ἡ-
 μῆσαι τῶν θεοῖς ἀναθήμασι πολλοῖς καὶ μεγάλοις μὲν τυ-
 ρήσας, αὐτὸ τῶτον πῶντων ἀσεβέστατον, ἀποδείκνυσθαι ἔργον.
 ἀδελφὸν γὰρ αὐτῶν Παντολέοντα ἐπὶ τῆς βασιλείας ἐν τῶ
 ἀφῆρεσθαι ζῶντος ἐπὶ τῶ πατρὸς τῶ οὖν Κερίσην, ὡς εἰς
 τῶν βασιλείαν κατέστη, τῶν ἐταίρων καὶ φίλων τῶ Παντο-
 λέοντος εἶνα τῶν γωεῖσθαι ὅτι τῶ ἀφῆρεσθαι κατὰ
 ξανόμενον, ἐκ δὲ τῶν χρημάτων αὐτῶν ποιησάμενον ἀναθή-
 ματα οἷς θεοῖς ἀποσεῖλαι· Διόκλῳ δὲ τῶ Μῆδον ἀρετῆ ἢ δι-
 χαροσύνη κησάμενον τῶν ἡγεμονίαν, οὐ φύσει ἡμέσθαι ἀλ-
 λά πορευθείσθαι διχαροσύνης. ἀλλ' ἀφῆμε τῶν βαρ-
 βάρων. ἀφῆσαν γὰρ αὐτοῖς ἐν οἷς Ἑλλήνοισι πεποίηκεν. Ἀθηνῶν οἶνω καὶ τῶν πολλοῖς τῶν δῆλων ἰώνων ἐπαι,
 χυμῶσθαι τῶν ὀνόματι τούτω, μὴ βουλομένων, ἀλλὰ φάσθαι ἰῶνας κέλλῶσθαι, τῶν ὀνομίζοντας αὐτῶν ἡρωμο-
 (αἶπος ἐπὶ), καὶ ὀρηθῆναι ἀπὸ τῶ πορευθῆναι τῶ Ἀθηνῶν, ἐκ βαρβαρῶν παιδοποιήσασθαι γυναικῶν-
 πατέρας αὐτῶν καὶ παῖδας φονδύσαντας. δὲ τῶν γυναικῶν νύμφησθαι, ὄρεθ ἐπέλεσθαι, καὶ πορευθῆναι ταῖς θυ-
 γατρῶσι μὴποτε ὀμοσθῆσθαι οἷς γε ἀνδράσι μὴδὲ ὀνομασθῆναι βοῆσθαι τῶ αὐτῆς ἀνδρα, καὶ τῶν νῶν οἶσθαι Μιλησίοις,

A de rebus humanis interrogas. suam enim de dijs
 Soloni tribuens sententiam, malignitatem impio
 fermoni adiunxit. Pittaco idem in paucis & memo-
 ratu indignis usus, quod maximum ille vir edidit
 factum ac pulcerrimum, id omisit. Atheniensibus
 enim & Mitylenæis de Sigeo bellum gerentibus,
 Phrynoni Atheniensium duci ad singulare certa-
 men provocanti si quis congredi vellet, occurrit,
 restique circumiecto homine, robustum ac ma-
 gnum, interfecit. ac Mitylenæis magna ei dona of-
 ferentibus, coniecta hasta id duntaxat agri petijt,
 quò cuspis pertigisset: locusque is etiamnum Pitta-
 B cium dicitur. Quid hæc Herodotus? Cùm eò loci
 pervenisset, pro re à Pittaco bene gesta fugam Al-
 cæi ponit, arma in prælio abiicientis, bene facta nō
 scribendo, turpiter acta non prætermittendo testi-
 monium perhibens, qui ex eadem malitia nasci in-
 vidiam & malevolentiam alienis gaudentem in-
 commodis aiunt. Secundum hæc Alcæonidas,
 qui viros se præstiterunt, patriamque tyrannide li-
 beraverunt, proditiōnis insimulans ait recepisse ab
 exsilio Pisistratum, & reduxisse in patriam pactis
 filix Megacelis nuptiis. puellam autem matri narra-
 se, à Pisistrato se non ut fas est cognosci. hoc scelus
 Alcæonidas indigne tulisse, ac tyrannum eiecisse.
 C Ne autē malignitas eius minus in Spartanōs quàm
 in Lacedæmonios redundaret, vide ut Othryadam,
 in summa apud illos admiratione & honore habi-
 tum, fœdet. Vnum autem, inquit, de c c c super-
 stitem Othryadem ferunt turpe ratum Spartam re-
 dire fociis amissis, ibi ad Thyreas sibi ipsi manum
 intulisse. Supra enim cum incertam fuisse vtrin-
 que diceret victoriam, hæc pudore Othryadis vi-
 ctos fuisse Lacedæmonios arguit. turpe enim fuit
 ei viuere victo; at victori, superviuere pulcerrimū.
 Mitto nunc, quod Cræsum hominem indoctum,
 gloriosum, & ridiculum in omnibus faciens: ab eo
 D cepto Cyrum, qui prudentia & virtute ac magna-
 nimitate facile omnes reges excelluisse creditur,
 institutum atque officii admonitum scribit. Cum-
 que de Cræso nihil aliud laudabile testetur, quam
 multis eum ac magnis donariis deos esse vene-
 ratum: hoc ipsum facinus impiissimum fuisse
 monstrat. Viuo enim patre Pantaleontem fra-
 trem cum Cræso de regno contendisse. eo poti-
 tum Cræsum, vnum de fociis & familiaribus fratris
 in officina fullonis enecasse, donariaque ex eius pe-
 cunia facta diis misisse. Deiocem quoque, qui vir-
 E tute & iustitia regnum in Medos sibi parauit, simu-
 latione iustitiæ id ait esse consecutum. Sed mitto
 barbara, quando magnam exemplorum copiam
 res Græcæ sufficiunt. Atheniensēs, & plerisque a-
 lios Iones, ait nolle se Ionum nomine dehonestari,
 sed id fugere. qui vero se nobilissimos puta-
 rent, & ex ipso Prytaneo Athenis profectos, eos
 prolem è barbaris procreasse vxoribus, quarum pa-
 rentes & liberos interfecissent. ideoque has legem
 tulisse, & filiabus quoq; suis seruandam iniunxisse,
 ne vnquam cum marito cibum fumerent, aut eum
 nominatim compellarent: & qui nunc sint Milefij,
 F

eos ex istis ortos mulieribus. Postea subiiciens, Iones puros esse eos qui Apaturia celebrant: Agunt, ait, omnes, Ephesius demtis & Colophonis. hos ergo sic nobilitate spoliati sua. Porro Pactyam, qui Lydos ut deficerent a Cyro induxerat, ut dederent ait Cumzoz & Mitylenoz precium pactos egisse: quantum, se ignorare. Scilicet praelarū est cum fatearis te precium ignorare, interim quasi probe comperita retantam vrbi Græcæ infamiā impingere. Chios ait Pactyam ad se delatum ex Mineruz poliuchi fano auulsum tradidisse, Atarneumque mercedis loco accepisse. At Charo Lampfacenus ætate prior, vbi de Pactya ei sermo est, nullum tale neque Mitylenæis neque Chiis flagitium imputat. Hæc autem sunt eius verba. Pactyes audito exercitum Persicum appropinquare, profugit primo Mitylenam, deinde in Chium: eumque cepit Cyrus. In tertio deinde libro Herodotus narrans Lacedæmoniorum aduersus Polycratem tyrannum expeditionem, scribit Samios existimare & dicere, Spartanos ipsis gratiam rependere pro auxilio quondam iis aduersus Messenios lato, ideoque & exfules reducere Samios, & in tyrannum bellum mouere. Lacedæmonios autem id negare, ac dicere se non opitulandi, aut liberandi, sed vlciscendi Samios causa eam suscepisse expeditionem qui missam ipsis a Cræso crateram, rursusque ab Amaside thoracem furripuissent. Atqui nullam ea tempestate vrbem ita & magnificam & tyrannis infensam nouimus, ut fuit Sparta. Cuius enim thoracis causa aut crateris Cypselidas eiecerunt Corintho & Ambracia, Lygdamin Naxo, Pisistrati filios Athenis, Sicyone Aeschinem, Thaso Symmachum, Phocæ Aulin, Mileto Aristogenem, dominationē in Thessalis euerterunt, Aristomede & Angelo opera Leotychidæ regis deieci: de quibus alibi copiosius scriptum est. Si autē Herodoto credimus, nihil sibi maliciæ, nihil stultitiæ fecerunt reliquum, qui pulcerrimam & iustissimam expeditionis causam abnegantes, fassi sunt se ob acceptæ iniuriæ memoriā, rei que vilis magnam æstimationē miseros homines afflictosq; adoriri. Enimvero Lacedæmonios utcunque tum sub stylum suum venientes ibi pupugit. Corinthum autem, quæ hæc quidem extra cursum narrationis erat, tamen obiter quoq; arripens turpissimo criminæ & calumnia pessima consperfit. Hæc, inquit, expeditio ut fieret, studiōse Corinthii adiuerunt, quibus ipsis quoq; cōtumelia erat olim à Samiis facta. res ita habet. Corcyraorū pueros ccc. primarios Periander Corinthi tyrannus ad Alyattem misit castrandos. hos cum in ipsorum insulam exscensionem fecissent, docuerunt Samii in fano Dianæ supplices sedere, ac placentas è sesamo & melle ad edendum proponentes conferuauerunt. Hoc contumeliam Samiorum in Corinthios appellat scriptor, ideoq; hos stimulos Lacedæmonis addidisse: nimirum quod Samii filios Græcorum mares relinqui obtinuissent. quod scelus Corinthiis ille tribuens, vrbē ipso tyranno flagitiosiore facit. Is quidem vltus fuit Corcyraos, qui filium eius interfecerant. Quid autē euenit Corinthiis, ut à Samiis pœnas expererent, ἐκτομή παρ' Ἀλυάτην ἔπεμπε. τούτοις ἀποβάλλας εἰς τὴν ἴσον οἱ Σάμιοι διδάξαντες ἐν ἱερῷ Ἀρτέμιδος ἰκέτας κελίξασθαι, καὶ τρακτὰ πειρηθέντες αὐτοῖς σπασίμου καὶ μέλιτος, ἀειποιήσαν. τὸτο, ὕβρισμα Σαμίων εἰς Κορινθίους ὁ συγγραφεὺς προσαρρῶν, καὶ ἀπὸ τούτου φησὶ συμπαραξίνας Λακεδαιμονίους ὅτι παῖδας Ἑλλήνων ἐφύλαξαν ἀνδρας. ὁ δὲ τὸτο Κορινθίους προστελεβήθημος τοῦ ἰδίου, ἀποφανθὲν τὸ τυραννικοῦ μορθηροῦ ἐπὶ τὴν πόλιν. ἐκείνος μὲν γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κερκυραίοις ἀνελόντα ἠμύνατο. Κορινθίους δὲ παθόντες ἐπημφοῦντο Σαμίοις ἐκ ποδῶν γαίτας.

A Ἐξ ἐκείνων γεγονέναι τῆς γυναικῶν. Ἐπιπέτων δὲ καθαρώς Γῶνας γεγονέναι τοῖς Ἀπατούεα ἀγόντας ἐορτῶν, Ἀγροισὶ δὲ πῶτες (φησὶ) πλὴν Ἐφεσίων καὶ Κολοφωνίων· τούτοις μὲν οὕτως ἐκκέκληκε τῆς βύρχειας. Γακίλιον δὲ ἀποβάλλας Κύρου φησὶ Κυμαίοις καὶ Μιτυληνάοις ἐκδιδόναι τὸ ἄσπερον ἀξέσασθαι τὸν ἀἰθερον ἐπὶ μισθῶ. οὐ γὰρ ἔγω γὰρ εἰπεῖν ἀτρεκέως δὲ δὴ μὴ ἀβασταμοῦσθαι πόσος ἢ ὁ μισθός· τηλικούτο δὲ Ἑλλήνισι πόλει προσβαλὴν ὄνειδος ὡς δὴ σαφῶς εἶδόντα, Χίους μὲν τοὺς τὸν Πακίλιον κημιδέντα πρὸς αὐτοῖς δὲ ἱερῷ Ἀθηνάϊσι πολιοῦχου ἐκδοῦσθαι, καὶ ταῦτα ποιήσαντες Χίους, τὸν Ἀπαρνεῖα μισθὸν λαβόντας. καίτοι Χαρών ὁ Λαμψακίλιος, ἀνὴρ πρεσβύτερος, ἐν τοῖς παρὶ Γακίλιον λόγους ἠρόμενος, τοιοῦτον εἶδεν οὔτε Μιτυληναίοις οὔτε Χίους ἀγροπροστέπειπαι. ταῦτα δὲ κατὰ λέξιν γέγραφε. Γακίλιος δὲ ὡς ἐπύθετο προσελάυνοντα τὸν στρατὸν τὸν Περσικόν, ἄγροφθῶν δὲ πρὸς Μιτυλιῶν, ἐπέβη δὲ εἰς Χίον. καὶ αὐτὸς ἐκράτησε Κύρου. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ τῆς βίβλων διηγήθημος τῶν Λακεδαιμονίων ἐπὶ Πολυκράτην τὸν τυραννον στρατείας, αὐτὸς μὲν οἰεσθαι φησὶ καὶ λέγειν Σαμίοις ὡς χάριν ἐκτίνοντες αὐτοῖς τῆς ἐπὶ Μεσσηνίας βοηθείας στρατῶσιαι τοῖς τε φθῶντας κατὰγοντες τῆς πολιτῶν, καὶ τῶν τυραννῶν πολεμοῦντες· ἀρνεῖσθαι δὲ τῶν ἀπὸ ταῦτων Λακεδαιμονίους, καὶ λέγειν ὡς οὐ βοηθοῦντες, οὐδὲ ἐλδοθεσῶντες, ἀλλὰ ἠμφορῶν Σαμίοις στρατῶσιαι, κατῆρα ἵνα πεμπόμενον Κερίσῳ παρ' αὐτῶν, καὶ θάρακα πάλιν παρ' Ἀμάσιδος κημιζόμενον ἀφελόμενοι· καίτοι πόλιν ἐν τοῖς τότε χρόνοις, οὔτε φιλότιμον οὔτως, οὔτε μισοτύραννον ἴσμεν, ὡς τῶν Λακεδαιμονίων γηνοῦσθαι. ποίου γὰρ ἔνεκα θάρακος, ἢ πῶς κατῆρος ἐτέρου, Κυβελίδας μὲν ἔξέβαλον ἐκ Κορίνθου καὶ Ἀμφορακίας, ἐκ δὲ Ξενάρχου Λύγδαμιν, ἔξ Ἀθηνάϊων δὲ τὸν Πεισιφράτου παῖδας, ἐκ δὲ Σικυανῶν Αἰχίλιον, ἐκ Θάσου δὲ Συμμαχον, ἐκ δὲ Φωκίων Ἀύλιν, ἐκ Μιλήτου δὲ Ἀριστογῆν· τῶν δὲ ἐν Θεσσαλοῖς διωαταῖαν ἔπαυσαν Ἀριστομήδη καὶ Ἀλέγον καταλύσαντες ἀπὸ Λεωλυχίδου τῆ βασιλείας· παρὶ ὧν ἐν ἄλλοις ἀκριβέστερον γέγραπται. καὶ δὲ Ἡρόδοτον, οὔτε κακίας, οὔτε ἀβελτησίας ὑπερβολῶν λελοῖπασιν εἰ τῶν καλλίστην καὶ δικαιοτάτην τῆς στρατίας ἀστυνοῦσθαι προσφασιν, ὡμολόγηται ἀπὸ μνησικακίας καὶ μικρολογίας ἐπιτήδεσθαι δις τεχοῦσιν ἀνδραποῖς καὶ κακῶς παρὰ τοῖσιν· ἢ μὲν δὲ Λακεδαιμονίους, μὲν ἄλλως γέ πως ὑποπιόντας αὐτῶν ὡς γραφεῖα προσέγραψε, τὴν δὲ Κορινθίων πόλιν ἐκτὸς δρόμου καὶ τοῦτον ἔσθαι τὸν τόπον, ὅμως πρὸς πειλαβῶν, ὁδοῦ (φησὶ) πᾶρρηρον, ἐπέπλησεν αἰτίας δεινῆς καὶ μορθηροτάτης ἀβελτησίας. Σιωπετέλεοντο γὰρ (φησὶ) τῶν στρατῶματος ἐπὶ Σάμω, ὡς τε ἠμέσθαι, Κορινθίους προσήμους, ὕβρισματος εἰς αὐτοῖς ὑπὸ Σαμίων πρῶτον ὑπάρξαντος. ἢ δὲ τοιοῦτο Κερκυραίων παῖδας τελαχρῶσις τῆς πρῶτων Περίανδρος ὁ Κορίνθου τύραννος ἐπὶ ἐκτομή παρ' Ἀλυάτην ἔπεμπε. τούτοις ἀποβάλλας εἰς τὴν ἴσον οἱ Σάμιοι διδάξαντες ἐν ἱερῷ Ἀρτέμιδος ἰκέτας κελίξασθαι, καὶ τρακτὰ πειρηθέντες αὐτοῖς σπασίμου καὶ μέλιτος, ἀειποιήσαν. τὸτο, ὕβρισμα Σαμίων εἰς Κορινθίους ὁ συγγραφεὺς προσαρρῶν, καὶ ἀπὸ τούτου φησὶ συμπαραξίνας Λακεδαιμονίους ὅτι παῖδας Ἑλλήνων ἐφύλαξαν ἀνδρας. ὁ δὲ τὸτο Κορινθίους προστελεβήθημος τοῦ ἰδίου, ἀποφανθὲν τὸ τυραννικοῦ μορθηροῦ ἐπὶ τὴν πόλιν. ἐκείνος μὲν γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κερκυραίοις ἀνελόντα ἠμύνατο. Κορινθίους δὲ παθόντες ἐπημφοῦντο Σαμίοις ἐκ ποδῶν γαίτας.

ωμότητι καὶ τῷ ἀνομίᾳ ποσάτη, καὶ ταῦτα μετὰ τρεῖς
 ἡμέρας ὀργίῳ καὶ μνησικακίᾳ ἀναφέροντες τῶν τυραν-
 νίδος, ἥς καταλυθείσης, πρὸς τὸ μῆμα καὶ πρὸς ἴχνος ἐξα-
 λείφοντες καὶ ἀφανίζοντες οὐκ ἐπαύοντο, χαλεπῆς καὶ
 βαρείας αὐτοῖς ἡγορεύοντες. ἀλλὰ δὴ τὸ μὲν ὕβρισμα
 τοῦτον ἔω τὸ Σαμίῳν εἰς Κορινθίους. ὁ δὲ ὑμφορημα ποῖον
 πὶ το Κορινθίων εἰς Σαμίους; εἰ γὰρ ὄντως ὀργίζοντο Σα-
 μίους, οὐ παρεξίμειν, ἀποτρέπειν δὲ μάλλον αὐτοῖς ἢ παρ-
 σῆκον Λακεδαιμονίους ὅτι Πολυκράτη στρατοδούροις, ὅ-
 πως μὴ δὲ τῶ τυράννου καὶ ἀλύφεντος ἐλθέσει Σάμιοι
 ἡγοῦντο, καὶ πάσαντο δουλοῦντες. ὁ δὲ μέγιστον ὅστι, τί
 εἴη ποτε Κορινθίοι Σαμίους μὲν ὀργίζοντο βουλευθεῖσι καὶ
 μὴ διωθηθεῖσι σώσει τοῖς Κερκυραίων παῖδας, Κνιδίοις δὲ
 τοῖς σώσει καὶ ἀποδιδόσιν οὐκ εἰκάζω; καὶ τοῖς Κερ-
 κυραῖοι Σαμίῳν μὲν ὅτι τούτω λόγῳ ἐπολιώχουσι, Κνι-
 δίων δὲ μέμνηται, καὶ Κνιδίοις εἰσι ἕμισι καὶ ἀτέλαι καὶ ψη-
 φίσματα παρ' αὐτοῖς. οὗτοι γὰρ ὅτι πλοῦσαντες ἐξήλασαν
 ἐκ τῆς ἱερῆς τοῖς Πελαϊδῶν φύλακας. αὐτοὶ δὲ ἀναλα-
 βόντες τοὺς παῖδας εἰς Κέρκυραν διεκρέμισαν, ὡς Ἀντήνωρ
 τε ὁ Κρητικὸς ἱστῶρκε, καὶ Διονύσιος ὁ Χαλκιδικὸς ἐν ταῖς
 κλισίαις. ὅτι δὲ οὐ ὑμφορῶντο Σαμίους, ἀλλ' ἐλθέροῦν-
 τες ἀπὸ τῆς τυράννου καὶ σῶζοντες ἐστράτευσαν οἱ Λακε-
 δαιμόνιοι, Σαμίους αὐτοῖς ὅτι χηρῶσιν μὲν τῶν. Ἀρχία
 γὰρ αὐτῶν Σπαρτιάτη λαμπερῶν ἀγωνιστῶν μὲν τότε, καὶ πε-
 σόντι, τάφον εἶδ' δημοσίᾳ κατεσκευασμένον ἐν Σάμῳ, καὶ
 ὑμφορῶν τῶν αὐτῶν λέγουσι. διὸ καὶ τοῖς ἀποτρόχοις τῆς
 αἰδῶς αἰεὶ ἀγατελῆν Σαμίους οἰκείως καὶ φιλεῖν δεύτως
 παρεσφερομένους, ὡς αὐτὸς Ἡρόδοτος ταῦτα γυνὴ ἀπομε-
 μνήσκειν. ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ, τῶν ἀείρων Ἀθίων καὶ
 πρώτων αἰδῶν Κλεισθένη μὲν ἀναπεισάσθαι πρὸς Πυ-
 θίαν ψευδομαθῆν ἡμέρας, παρεφέρουσαν αἰεὶ Λακεδαί-
 μονίοις ἐλθέροῦν ἀπὸ τῶν τυράννων τῶν Ἀθίων καλ-
 λίστῳ μὲν ἔργῳ καὶ δικαιοτάτῳ παρὰ πᾶσι ἀσκήμα-
 τος ἀββολίᾳ τηλικούτου καὶ ῥαδιουργήματος, ἀφανοῦ-
 μένος δὲ τοῦ θεοῦ μαντεῖαν καλλίῳ καὶ ἀγαθῶν, καὶ τῆς
 λεγομένης συμπαροφηθείην Θέμιδος ἀξίαν. Ἰσαγόραν
 δὲ τῆς γαμετῆς ὑφείεσθαι Κλεομένη φοιτῶντι παρ' αὐτῶν.
 ὡς δὲ εἴωται, τῶν ἡμερῶν πίστεως ἕνεκα τοῖς ψόχοις ἐπαύ-
 ροις πῖας, Ἰσαγόρας δὲ (φῆσιν) ὁ Τισάνδρου οἰκίης μὲν ἔω
 δοκίμου, ἀπὸ τῶ ἀνέκασθαι οὐκ ἔχω φράσαι. ἦτοι δὲ
 οἱ συγγενεῖς αὐτῶ Διὶ Κασίῳ. ὁ δὲ μὲν τε καὶ πολιτικὸς ὁ
 μυκτῆρ τῶ συγγενεῖς, εἰς Κᾶρας ὡς τῶ εἰς χέρσας ἀ-
 ποδιοπομπουμένου τὸν Ἰσαγόραν. Ἀειστογέτονα μὲν τοῖς οὐκ
 ἐπὶ κύκλῳ κακῶς, ἀλλὰ ἀντικρὺς ἀπὸ πύλων εἰς Φοινίκῳ
 ἐξελάνει, Γεφυραῖον γερονέτω λέγων ἀνέκασθαι. τῶ δὲ
 Γεφυραῖος οὐκ ἀπὸ Εὐβοίας, οὐδ' Ἐρετειεῖς (ὡς τῶ οἶον-
 τῶ πῖες) ἀλλὰ Φοινίκας εἶναι φῆσιν αὐτὸς οὕτω πεπει-
 σμένος. ἀφελείσθαι τοῖσι Λακεδαιμονίοις μὴ διωάμενος
 πρὸς Ἀθίων ἐλθέροῦσιν ἀπὸ τῶν τυράννων, ἀγῆστῳ
 πάτη καλλίστον ἔργον οἷόςτ' ὅτιν ἀφανίσειν, καὶ καταγῆ-
 νειν. παρὸν γὰρ μετανοήσασθαι φῆσιν αὐτοῖς ὡς οὐ ποίησαν τῶ
 ὀρθῶς, ὅτι κλειδίῳσι μανθῆσοισιν ἐπαρτήντες αἰδῶς ξείνοις ὄντας αὐτοῖσι, καὶ τῶν ἡμερῶν τῶν ἀποχρησίων τῶν ἀποχρησίων
 παρὰ τῶν Ἀθίων, ἐξήλασαν ἐκ τῆς πατρίδος τοῖς τυράννοις, καὶ δήμῳ ἀχαρίστῳ παρέδωκαν τῶ πόλιν.
 εἶτα μεταπεμφθέντες Ἰππῖαν ἀπὸ Σιγῆος κατὰγειν εἰς τῶν Ἀθίων ἀντισηῖαι δὲ Κορινθίοις αὐτοῖς, καὶ ἀπο-
 τέρφας Σοικλέους διελθόντος ἔσα Κύπελος καὶ Πελαϊδῶν κατὰ τῶν Κορινθίων πόλιν εἰργάσαντο τυραννοῦντες.

A quod ij crudelitati & improbitati tantæ impedi-
 mento fuerunt? idque adeo post tres ætates, vt me-
 moriam acceptæ iniuriæ renouarent in eius gratiâ
 tyrannidis, cuius, vt quæ grauissima ipsis fuisset, ex-
 stinctæ omnia monumenta & vestigia abolendi fi-
 nem nullum faciebant? Talis ergo fuit Samiorum
 in Corinthios iniuria. Qualis verò pœna Corin-
 thiorum de Samiis expetiur? Equidem si vere ira-
 scebantur Samiis, nō instigare, sed dehortari potius
 Lacedæmonios ab expeditione in Polycratem de-
 buerunt: ne tyranno deiecto Samii vnquam liberta-
 tem recipere possent. Quod autem maximum est,
 B cur tandem Corinthii Samiis irascebantur qui vo-
 luerunt, non potuerunt etiam seruare Corcyrorū
 pueros: Cnidios, qui seruauerunt eos & reddiderūt,
 non culpant? Et quidem hac de re Corcyraei non
 magnam habent Samiorum rationem, Cnidiorum
 meminerunt, hisque sunt apud ipsos honores, im-
 munitates, & decreta. nam hi nauibus aduecti, cu-
 stodes Periandri è templo expulerunt, puerosque
 ad se receptos Corcyram peruexerunt. vt Antenor
 Cretensis perhibet, ac Dionysius Chalcidensis li-
 bro de origine urbium. Non autem vlsciscendi Sa-
 mios, sed à tyranno liberandi causa Spartanos exp-
 editionem suscepisse, ipsis Samiis testibus potest do-
 C ceri. Tradunt enim, Archiæ Spartanò, cum is for-
 tissime tum pugnans cecidisset, sepulcrum in Samo
 publice factum, idque à se honoribus affici. ideoq;
 posteros etiam eius semper cum Samiis familiariter
 atque humaniter agere. quod ipsum Herodotus
 quoque testatus est. Idem libro quinto de præstan-
 tissimis Atheniensium ac principibus viris Clithe-
 nem ait Pythiæ persuasisse, vt Spartanis semper fal-
 sa oracula redderet, quibus iuberentur Athenien-
 ses à tyrannis liberare. facto pulcerrimo & iustissi-
 mo tantam sceleris ac imposturæ annectens calu-
 D niam: deoque adimens vaticinium bonum atque
 verum, & dignum Themide quæ ei adfidere dici-
 tur. Ait præterea coniugis suæ abusum permisisse
 Isagoram Cleomeni ad eam ventitanti. & more suo
 fidei parandæ gratia admiscens vituperationibus
 laudes aliquas: Isagoras, inquit, Tifandri F. familia
 fuit natus nobili, sed originem eius non habeo di-
 cere. cognati quidem eius Ioui Cario sacrificant. ὁ
 hominem versuto & ciuili naso, qui ad Cares tan-
 quam coruos Isagoram abominando reiiciat. Ari-
 stogitonem vero non oblique iam, sed recta portis
 eiectum in Phœniciam proturbat, à Gephyræis ori-
 ginem eum trahere inquires. esse autem Gephy-
 E ræos non ex Eubœa aut Eretrienfes, sed Phœnices:
 vt quidem ipse auditu acceperit. Sed cum Atheni-
 ensium à tyrannis liberationem adimere Lacedæ-
 moniis non posset: audet turpissimo affectu pulcer-
 rimum facinus conspurcare. Mox enim ait Sparta-
 nos correptos fuisse pœnitentia, quod adulterinis
 moti oraculis viros hospitio sibi iunctos, promittē-
 tesque ipsis Athenas in potestatem tradituros, è pa-
 tria expulissent tyrannos. ingratoque populo vr-
 bem restituisent. Voluisse deinde eos Hippiam à
 Sigeo reuocatū Athenas perducere: sed Corinthios
 eis obstitisse, Soficle narrante qualia egissent Cy-
 pselus & Periander Corinthi tyrannidem gerentes.

cum quidem ipse nullum atrocius aut crudelius facinus retulerit, atq; istam trecentorum emissionem: quos quia eripuissent Samii, ac ne castrarentur prohibuissent, ideo iis vt contumelia affectos iratos fuisse Corinthios dixerat. Tanto tumultu ac diffensione malignitas eius plena est, in narrationes quacunq; passim se insinuans occasione. In sequentibus, Sardibus gesta narrans, quantum potuit rem luxauit atq; corrumpit: naues, quas Athenienses Ionibus qui a rege defecerant tutandis miserunt, ausus malorum vocare initium, quod tot tantasq; Græcas vrbes a barbaris liberare conarentur: Eretrienfium autem obiter admodum faciens mentionem, magnumque eorum & præclarum facinus reticens, ac memorabile. Iam enim vt circa Ioniam, confusam, classe regia adnauigante, foras obuiam euntes Cyprios in mari Pamphylia pugna nauali deuicerunt. Post hæc retro conuersi, nauibus apud Ephesum relictis Sardes adorti sunt, & Artaphernem (qui in arcem confugerat) obsederunt, vt Miletum obsidione liberarent. quod & consecuti sunt: hostesq; mirabili terrore percussos inde amouerunt. ipsi multitudine obrutum se iri videntes recesserunt. Hæc cum alii, tum Lysanias Mallotes in Opere de Eretria scripserunt. & conueniebat, si nulla alia de causa, saltim excidio vrbis eius & interitui accinere memorandum isthuc & præclarum facinus. Herodotus verò etiam victos a barbaris eos in naues ait confugisse insequente hoste. cum nihil tale Lampfacenus prodiderit Charo, cuius sunt verba. Athenienses autem xx. triremibus nauigant, vt auxiliu ferrent Ionibus, & ad Sardes expeditione facta, omnia circa eam urbem ceperunt, excepta munitione regia. his actis Miletum reuerterunt. Porro in sexto libro Herodotus narrans quomodo Plataenses Spartanis sese dederint, illi verò eos ad Athenienses ablegauerint, vt pote finitimos, & defensores non malos: addit non quasi suspicionem aut opinionem, sed tanquam rem sibi copertam, Lacedæmonios non ita istud consilium beneuolentia erga Plataenses, vt studio laborum Atheniensibus incutiendi rem cum Bœotis habituris dedisse. Proinde, nisi malignus est Herodotus, insidiatores fuerunt & maligni Spartani: stulti autem Athenienses, ita sibi imponi qui finerent: Plataenses vero non honoris aut beneuolentia causa, sed vt belli futura ansa in medium proiecti sunt. Sane plenilunium præ tendisse, quod expectantes ad Marathonem non venirent Atheniensibus suppetias latum Lacedæmonii, dum pro re certatradit, mendacio eos suo grauat. Non enim modo sexcentis alias illi exercitum eduxerunt & signa contulerunt initio mensis, non præstolati plenilunium: & parum abfuit quin ad hanc pugnam, sexta Boedronis die commissam, venirent: adeo, vt caduera etiam spectauerint ad locum prælii iam præsentis. Et tamen Herodotus de plenilunio ista scripsit. Non poterant vero isto hæc tempore facere, quia violare legem nolebant. erat enim nona mensis dies. qua die exire sibi licere negabant, orbe Lunæ non pleno. itaque plenilunium operiebantur. Tu quidem, Herodote, plenilunium transfers in principium mensis, quando Luna dimidio orbe fulget: vnoque conatu cælum, tempora, & res omnes conturbas. professusque te res Græcas scribere,

A καὶ τοὶ Περσῶν ἀποστολῆς ἐπιπέσειν ἐπὶ τὴν ἑσπέρην ἐργασθῆναι ἐπὶ τῇ εἰπάστῃς ἐκπομπῇ τῶν τριακοντῶν ἐκείνων, οὓς ἔλαρπάσαι καὶ ἀφαιρῆσαι παρὰ τὰ Σαμίους ὀργίζεσθαι φησὶ καὶ μνησικαχεῖν Κορινθίους ὡς περὶ ὑβριστείας. Ἰσοκράτους ἀνάπλεον ἐστὶ ταραχῆς καὶ ἀφαιρήσεως τὸ κακώτερον αὐτῶν τῶν λόγων ἐξ ἀπάσης διηγήσει περὶ τῆς ἀποδομῆς. ἐν δὲ τοῖς ἐφεξῆς τὰ περὶ Σαρδεῖς διηγουμένους, ὡς ἐν τῷ μέγιστῳ διέλυσε καὶ διελυμήνατο τὴν περὶ τὴν ἀσπίδα Περσῶν καὶ ἐξέπεμψαν ἰσοκράτους ἀποστολῆς βασιλέως, στρατηγὸς πολέμου περὶ τῆς ἐπιπέσειν, ὅτι Ἰσοκράτους πόλεως καὶ τηλικαύτως Ἑλληνίδας ἐλάβομεν ἐπιπέσειν ἀπὸ τῶν βαρβάρων. Ἐρετριέων δὲ κριμὴν μνηστικῶς ἐν παρέργῳ, καὶ περὶ τῆς ἀποδομῆς μέγα κατόρθωμα καὶ ἀοιδίμον ἦδη γὰρ ὡς περὶ τὴν ἰωνίαν συγκεχυμένον καὶ σόλου βασιλικῆς περὶ τὸν ἀποδομῆς ἀποδομῆς ἐξω Κυπρίους ἐν τῷ Γαμφυλίῳ πελάγει κατενεύμαχον, εἶτα ἀναστρέψαντες ὀπίσω, καὶ τὰς ναῖς ἐν Ἐφέσῳ καταλιπόντες, ἐπέθεντο Σαρδεῖσι, καὶ Ἀρταφέρνην ἐπολιόρχου, εἰς τὴν ἀκρόπολιν καταφυγόντα, βουλομένοι τὴν Μιλήτου λύσαι πολιορκίαν. καὶ τὸ μὲν ἐπερῆσαν, καὶ τοῖς πολέμοις ἀνέστησαν ἐκείθεν ἐν φόβῳ ταυμασθῶν ἡμετέρων. πλήθους δὲ ἐπιπέσειν αὐτοῖς ἀπεχώρησαν. ταῦτα δὲ ἄλλοι τε καὶ Λυσανίας ὁ Μαλλώτης ἐν τοῖς περὶ Ἐρετρίας εἰρήκε, καὶ καλῶς εἶχεν, εἰ καὶ ἀφαιρῆσεν ἄλλο, τῆς γὰρ ἀποδομῆς καὶ φθορᾶς τῆς πόλεως ἐπιπέσειν τὸ ἀφαιρῆσθαι τούτου καὶ τὴν ἀποδομῆς ὁ δὲ καὶ κρατηθέντας αὐτοῖς ἀπὸ τῶν βαρβάρων φησὶν εἰς τὰς ναῖς καταδιωχθῆναι, μὴδὲν τοιοῦτο τῷ Λαμψακλίῳ Χαράνῳ ἰσοκράτους ἀλλὰ ταῦτα γράφοντες κατὰ λέξιν, Ἀθηναῖοι δὲ εἶχον τειχέσιν ἐπιπέσειν ἐπιπέσειν τοῖς ἰωνί, καὶ εἰς Σαρδεῖς ἐστρατεύσαντο καὶ εἶλον τὰ περὶ Σαρδεῖς ἀποδομῆς, καὶ τὸ τείχος τῆς βασιλείου. ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπὶ τῆς ἀποδομῆς Μίλητον. ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ διηγουμένους περὶ Πλαταιέων, ὡς σφας αὐτοῖς ἐδίδδον Σπαρτιάταις, οἱ δὲ μάλλον ἐκείλοσαν περὶ Ἀθηναῖοις τρέπεσθαι πλησιοχώρους οὐκ αὐτοῖς, καὶ ἡμετέρων οὐ κακῶς, περὶ τῆς πόλεως, οὐ κατὰ τὸν τοιοῦτον ὅσον δόξαν, ἀλλ' ὡς ἀκριβῶς ἐπιπέσειν, ὅτι ταῦτα σκευεούλοισι Λακεδαιμόνιοι οὐ κατὰ τὸν τοιοῦτον Πλαταιέων, ὡς βουλομένοι τῶν Ἀθηναίων ἔχον πόνον σκευεούλους Βοιωτῶν. ὁμοῦν εἰ μὴ κακώτερος Ἡρόδοτος, ἐπιπέσειν μὲν καὶ κακώτερος Λακεδαιμόνιοι, ἀναίσθητοι δὲ Ἀθηναῖοι περὶ τῆς ἀποδομῆς, Πλαταιῆς δὲ ἐκ τῶν ἰωνίαν, ὅσον τῆς πόλεως, ἀλλὰ πολέμου περὶ τῆς πόλεως εἰς μέσον ἐρίψθησαν. καὶ μὲν τῷ περὶ τῆς πόλεως ἡμετέρων ἐξελήλεγκα Λακεδαιμόνιων καταψυδόμενος, ἡμετέρων περὶ τῆς πόλεως αὐτοῖς εἰς Μαραθῶνα μὴ βοηθήσῃ τοῖς Ἀθηναίοις. οὐ γὰρ μόνον ἀλλὰ μυσίας ἐξόδοις καὶ μέγας πεποιήνται μίμῳ ἰσαμῆρος, μὴ περὶ τῆς πόλεως τὴν περὶ τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως τῆς πόλεως, ἐκ τῆς βοηθρομῆδος ἰσαμῆρος ἡμετέρων ὀλίγον ἀπελείψθησαν, ὡς τε καὶ περὶ τῆς πόλεως ἐπέλθοντες ἐπὶ τὸν τόπον. ἀλλ' ὁμοῦν ταῦτα περὶ τῆς πόλεως γέγραπεν. ἀδιώματα δὲ σφιν περὶ τῆς πόλεως ποιέειν ταῦτα, οὐ βουλομένοι σφιν τὸν νόμον. ἡμετέρων ἰσαμῆρος τῆς πόλεως. ἐπὶ τῆς πόλεως ἐφασαν, οὐ πλήρους ἐόντος τῆς πόλεως. ἐπὶ τῆς πόλεως ἡμετέρων οὐ δὲ μεταφέρῃς τῆς πόλεως εἰς στρατὸν μίμῳ, διχρημῆδος οὐσης, καὶ τὸν οὐρανὸν ὁμοῦν καὶ τῆς ἡμέρας καὶ πόλεως περὶ τῆς πόλεως σκευεούλους καὶ τὰ τῆς πόλεως ἐπαγγελλόμενος γράφει.

νόμον. ἡμετέρων ἰσαμῆρος τῆς πόλεως. ἐπὶ τῆς πόλεως ἐφασαν, οὐ πλήρους ἐόντος τῆς πόλεως. ἐπὶ τῆς πόλεως ἡμετέρων οὐ δὲ μεταφέρῃς τῆς πόλεως εἰς στρατὸν μίμῳ, διχρημῆδος οὐσης, καὶ τὸν οὐρανὸν ὁμοῦν καὶ τῆς ἡμέρας καὶ πόλεως περὶ τῆς πόλεως σκευεούλους καὶ τὰ τῆς πόλεως ἐπαγγελλόμενος γράφει.

εαυτουδαικως δε παρειτα Αθίνας διαφρονητας, οσδε τω
 παρ Αθνας πομπην ιστορικας, εν πεμποσιν επινω τη Ε-
 κστη γαισηλια της νικης εορταζοντες. Αλλα τωτο γε βοη-
 ρη παρ Ηροδοτω παρς εκεινω πτω διαβολω, εν εχει
 κατακλισας τοις Αθιναίοις, εργυριον πολυ λαβον παρ
 αυτων, ει γαρ ανεγνω ταυτα Αθηναίοις, οσα αν ειασαν ου-
 δε παρειδον εναγη τον Φιλιππίδην παρκαλουωτα Λα-
 κεδαιμονίουσ ενπι πτω μαχίω εκ της μαχης γενημενον,
 και ταυτα, δευτεραον εις Σπαρτιω δε Αθιναίων (ως αυ-
 τος φησιν) αφιγεμον, ει μη μετα τον νικηστω τοις πολεμίοις
 Αθιναίοι μετεπεμποντο τοις συμμαχοις. οπηρτοι δεκα
 ταλαντα δωρεαν ελαβεν δε Αθιναίων αντη τε ο φηφι-
 σμα γραφαντος, ανη Αθιναίος ου τω παρημελημέ-
 νων ενισοεια Διυλλος ειρηκεν. απαγείλας η πτω ε Μα-
 ραθωνι μαχίω ο Ηροδοτος, ως μη οι πληστοι λεγροισ, και
 τω νεκρών τω αειθμω κατελε το εργον. δεξαμένους γαρ
 φησι τοις Αθιναίοις τη αργτερα θυσειν χμαρους οσοις
 αν τω βαρβαρων καταβαλωσιν, ετα μετα πτω μαχίω α-
 ναειθμου πληστοι τω νεκρών αναφανέντος, παραττεισται
 φησιμαπιτωθεν, οπως καθ εχασον ειαυτον αποθυσοι
 πεντακοσιας τω χμαρων. ου μω αλλα τωτο ειασαντες,
 ιδωμεν μετα τω μαχίω. Τησι δε λοιπησιν οι βαρβα-
 ροι δε ανακρουσάμενοι, και αιαλαβόντες εκ της νησου ε
 ηελιπον τα δε Ερετειης ανδραποδα, παειπλεον Σουίον,
 βουλομενοι φθίνας τοις Αθιναίοις αφιγεμένους εις το α-
 φυ αιπλω εεργον Αθιναίοισιν δε Αλκμαγωνιδέων μηχανησ
 αυτοις ταυτα ενπινοηθίωα. τουτοις γδ σιωπημένους τοισι Γερ-
 σοσιν αναδειξαι ασπιδα εοδοσιν ηδη εν τησι νησι. ουτοι μω
 δε παειπλεον Σουίον. εν ταυτα το μω τοις Ερετειεας
 ανδραποδα παροσπειν, ουτε πολμαν Ελλίωων οσδενοσ,
 ουτε φιλολιμιαι ενδεεεεσαν παρκαλουωτασ, και πατόντας
 αιάζια της ερετης, αφείστω διαβεβολημενων δε τω
 Αλκμαγωνιδών, εν οισ οι μεγιστοι τε τω οικων, και δοκιμω-
 τατοι τω ανδρών ησαν, ελαπλων λεγροισ. ανατεεραπια δε της
 νικης το μεγετοσ, και το τελος εις οσδεν ηκει παρβοητου κα-
 πορθώματος. οσδε ανων τις εοικεν, ουδε εργον γενηνέωα πο-
 σούτων, αλλα παρσκραουσμα βασιχί τοις βαρβαροις αποβα-
 σιν, ως παρ οι διασύροντες και βασαίμοντες λεγροισιν, ει
 μετα τω μαχίω ου φθίροισι κηφαντες τα πείσματα τω
 νεων τω φερονω παρσσωατω της Αθικης ανεμα παρκα-
 λουωτασ αυτοις. Αλλ αφρεται μω ασπις αυτοις παρσδοσιασ ση-
 μειον, ενπιπλεοισι δε ταίς Αθίνας ελπίζοντες αφήσειν, και
 καθ ησχησιν Σουίον κηφαντες παρκαλουωτασ Φαλη-
 ρων, οι η παρστω και δοκιμωτατοι τω ανδρών
 απερωαχτες τη πόλιν (και γδ απολύων υερεσιν Αλκμαγω-
 νιδας, ετεροισ τω παρσδοσιασ αιατήσιν) ανεδειξη μω
 γδ ασπις, και τωτο εκ εστι άλλωσ ειπειν, φησιν, αυτος ιδων. τω-
 το δε αμηχανον μω εν ηρεσται νενικηστων κατα κηστος
 τ Αθιναίων ηροδοτον δε εκ αν τω τω βαρβαρων σιω-
 φη φουγη, η πονω πολλω και τραύμασι, και βελεσιν, εις τα
 ναίς ελαυνομενων, η απολιπόντων τον χωριον, ως εκαστοσ τα-
 χροισ ειχεν. Αλλ όταν γε παλιν παρ τ Αλκμαγωνιδών απο-
 λογησται παρσποιουμενος, α παρστος ανδεστων επενίωσεν εγκλήματα ειη.
 Αλκμαγωνιδας αν ποτε αναδειξαι Γερσοσιν εκ σιωπηματος ασπιδα, βουλομενοισ η εν Αθιναίοισ τω Ιππιη
 χόμματοσ λινωσ αναμνησχομη καταλαβον, καταλαβων μεθίωα μελλεισ και ου κητηροσ, ετα απολογη,

A maxime autem Atticis operam impendere, ne pom-
 pam quidem cognouisti, quam solennem etiamnum
 Athenienses ad Agram mittunt, gratias Hecatæ pro
 victoria agentes. Verum hoc facit pro Herodoto
 aduersus crimen quod ei obiicitur, magnam eum ab
 Atheniensibus propter adulationem accepisse pecu-
 niam. Si enim his ista recitasset, non omisissent aut
 neglexissent scelerosum istum Phedippidam, qui è
 pugna veniens Lacedæmonios ad eam vocaret, biduo
 quidem (vt ipse ait) Athenis Spartam profectum. nisi
 forte Athenienses deuictis hostibus ad pugnam de-
 mum socios vocauerunt. Sane x. talenta Athenis do-
 no venisse ipsi, Anyto rogationis autore, Diyllus
 scripsit Atheniensis, homo in historia non contem-
 nendus. Narranda porro Marathonica pugna Hero-
 dotum plerique aiunt ipso occisorum numero rei
 fidem derogasse. Scribit enim Athenienses Dianæ
 Agrotæ seu Agrestis vouisse tot hædorum victi-
 mam, quot barbarorum corpora strauissent. post
 pugnam autem, cum immensus videretur occifo-
 rum numerus, decreto hoc deam placasse, vt quot-
 annis 10 se immolaturos promitterent. Verum his
 omisissis videamus acta post pugnam. Reliquis, in-
 quit, nauibus retro actis barbari, receptis ex insula
 vbi reliquerant mancipiis Eretrienfibus, Sunium
 flexerunt, cupientes Athenienses suo in astu aduen-
 tu anteuertere. Suspiciabantur Athenienses id fieri
 Alcæxonidarum machinatione, qui de composito
 scutum Persis ostendissent, cum iam essent in nauibus.
 Hi ergo flecebant Sunium, &c. Hoc loco id dis-
 simulemus, quod Eretrienfes mancipia nominat,
 quibus nemo Græcorum maiore audacia ac studio
 rem gessit, indigna passos sua virtute. Neque adeo
 magnam habeamus rationem calumniæ Alcæxo-
 nidis intentatæ, è quibus & familiæ maximæ con-
 stabant, & nobilissimi viri celebrabantur. Ipsi cer-
 te victoriæ de magnitudine actum est, finisque tam
 decantati facinoris ad nihilum redit, neque videtur
 certamen fuisse aut magnum aliquod opus: sed bar-
 baris (quod inuidi aiunt, rem istam traducentes) leui
 quædam accidisse offensio & exiguum incommo-
 dum. si quidem à pugna non fugerunt præcisus re-
 tinaculis, vento se quàm longissime ab Attica pro-
 vehenti dantes: sed sublato scuto prodicionis tessera,
 Athenas classe petunt spe capiendi, & per ocium Su-
 nio circumnavigato, supra Phalerum in alto naues
 detinent. Primi autem & illustrissimi viri vrbe despe-
 rata nam paulo post crimine soluit, a-
 liosque prodicionis reos facit. Esto scutum fuisse o-
 stentatum. equidem ipso demto hoc qui viderit ne-
 mo potuit esse. Fieri autem potuit nullo modo, cum
 Athenienses solidam obtinuissent victoriam. & si
 factum fuisset, conspici à barbaris non potuit, fuga
 magnoque labore inter vulnera & tela in naues se
 proripientibus, & locum quanta quisque celeritate
 poterat deserentibus. Sed vbi rursum Alcæxonidas
 à se excusari simulat iis de criminibus, que primus ipse
 hominum ipsis obiecit, sic loquitur. Ego autem hunc
 sermonem non admitto, Alcæxonidas Persis de com-
 posito clypeum extulisse, ac voluisse Athenienses in
 barbarorum & Hippix potestatem dedere. cuiusdã
 incisi recordor, apprehenderene an apprehensum
 dimittere velis. Ita enim accusas, mox patrocinaris:

και οσα ενδεχουσαι τον λογον,
 και οσα ενδεχουσαι τον λογον,
 και οσα ενδεχουσαι τον λογον,
 και οσα ενδεχουσαι τον λογον,

calumniasq; de viris illustribus perscribis, quas rursus diluas. Cui vero fidem derogas, nisi tibi? Nam ex te ipso audiueras Alcæonidas victis & fugientibus barbaris clypeum ostendisse. Quinetiam in his ipsis quæ pro Alcæonidis abs te dicuntur, sycophantam te esse ostendis. quippe si tibi aut magis, aut non minus infensi tyrannis videntur Alcæonidæ quæ fuerit Callias Phænipi F. Hipponici pater: quo loco pones coniurationem eorum, de qua in primis scripseras, auxilio eos Pisistrato fuisse, cumque ab exsilio ad tyrannidem reduxisset, neque ante exturbasse, quàm is cum vxore non ut fas est rem habere culpatus fuit? Hæc ergo huiusmodi habent tumultus. & inter crimina Alcæonidis intentata atque suspiciones Calliam Phænipi F. laudans, eique filium Hipponicum adiungens, qui ipso teste fuit vnus de ditissimis Atheniensium: falsus est se non re quicquam isthuc exigente, sed Hipponici demerendi gratia Calliam narrationi ingessisse. Cum autem nemo nesciat Argiuos societatem & auxilia Græcis nequaquam denegasse, quando petiuerunt ne semper Lacedæmoniorum, quos habebant sibi infestissimos hostes, cogerentur dicto esse audientes si sequerentur: causam Herodotus malignissime excogitatam subiicit, sic scribens. Postquam verò se in societatem adscisci viderunt à Græcis Argiui, tum recusauerunt, vt quiescendi prætextum haberent: cum satis scirent à Spartanis se in partem imperii admissum non iri. Et ait Artoxerxem postea temporis ab Argiuorum legatis, cum ad eum Susa venissent, hac de re fuisse admonitum: cumque dixisset, nullam se urbem magis sibi amicam censere, quàm Argos. Postea subiiciens more suo aliquam tergiversationem, Ait nihil se certi hac de re scire. hoc scire, neminem sine crimine viuere, neque Argiuos esse omnium deterrimos. Ego autem dicere hoc, inquit, debeo, isque sermo valeat in quauis re. Nam & hoc dicitur, ab Argiuis, cum aduersus Lacedæmonios bellum male sustinerent, accersitum in Græciam fuisse Persam, quidquid potius tolerandum ratos quàm præsentem molestiam. Nonne autè sicut ipse Æthiopè ait de vnguento & purpura dixisset, dolosas formas, dolosas vestes esse Persarum: ita aliquis de ipso pronunciauerit, dolosas esse dictiones, dolosas dictionis Herodoteæ figuras,

Perplexæ, nilq; sani, ambages omnia.

qui, sicut pictores umbris adiectis splendidiora faciunt quæ apparere debent: ita negando ipsas intendit calumnias ambigendoque efficit vt suspiciones altius infideant. Argiui quidem si ob contentionem cum Lacedæmonius de principatu & virtute Græcis se non adiunxerunt: non potest negari quin indignos se Hercule gesserint & sua nobilitate. Præstabat enim Siphniis & Cythniis vt Græciam ii liberarent, quàm vt cum Spartanis contendentes de imperio, tot tantaque certamina subterfugerent. Sin autem ii sunt, qui Persarum cõtra Græcos acciuerunt, quòd bellum ipsis contra Lacedæmonios non satis commode succederet: qui factum est quòd Xerxe veniente non palam Medis se adiunxerunt: aut, si in regis castra se noluerunt conferre, cur non Laconicâ incursionibus vexarunt, ipsi domi suæ relicti, aut Ihyreas denuo tentauerunt, aut quouis alio modo Lacedæmonios adorti sunt, & cõturbauerunt?

πὼς ἐκ ἐμῆδίζον ἀναφανδὸν ἦσαντος; οὐδ', εἰ μὴ συστρατεύον ἐβέβλητο βασιλεὺς, τῆ γὰρ Λακωνικῆ ὑπολέγοντο κακῶς ἐπίοισι, ἢ Θυρέας ἤπιοντο πάλιν, ἢ ἔθρον ἄλλον ἀντελαμβάνοντο, καὶ παρηνόχου Λακεδαιμονίοις,

A καὶ γράφει καὶ ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἀφελοῦς ἀς πάλιν ἀναρῆς ἀπίων δὲ σεαυτῶν δηλονότι. σεαυτῶν γὰρ ἀκήκτας λέγοντος, Ἀλκμαωνίδας ἀναγεῖν ἀσπίδα νενικημένοις καὶ φθόγροι τοῖς βαρβάροις. καὶ μὲν ἐν οἷς παρὶ Ἀλκμαωνιδῶν ἀπολογῆ, σεαυτῶν ἀποφάνης συσφαίτην. εἰ γὰρ μάλλον ἢ ὁμοίως Καλλίῃ τῷ Φαιπίου, Ἴπποκίχου πατρὶ, Φαιπὸν) μισοτύραννοι εἶντες (ὡς ἐν ταῦτα γράφει) Ἀλκμαωνίδα, ποδὲ ἦσαι αὐτῶν ἐκείνων στυγερῶσαν, ἢ ἐν τοῖς παρῶτοις γέγραπται; ὡς ἐπιγαμίαν ποιησάμενοι Πεισιφάτω κατήλαρον αὐτὸν ἀπὸ τῆς φυγῆς ἐπὶ τῷ τυραννίδα, καὶ ἐκ αὐτῶν ἐξήλασαν αὐτῆς, ἕως διεβλήθη πρὸς ἀνόμους τῆ γυναικὶ μισοτύραννος. ταῦτα μὲν οὖν τοιαῦτα ἔχει παρὰ τῆς Ἀλκμαωνιδῶν ἀφελοῦς καὶ ὑπονοίας τοῖς Καλλίῃ τῷ Φαιπίου χρησάμενος ἐπαίνοισι, καὶ παρὰ τῆς αὐτῶν τῶν Ἰπποκίχου, ὅς μὲν καὶ Ἡρόδοτον ἐν τοῖς πλοισιβάτοις Ἀθηναίων, ὁμολογήσειν ὅτι μὴδὲν ἔπαρμυξ δρομένων, ἀλλὰ θεραπεῖα καὶ χάριτι τῷ Ἰπποκίχου τὸν Καλλίαν παρέβαλεν. ἐπεὶ ὁ Ἀργείοις ἀπὸρτες ἴσασιν ὅτι ἀπειπαμένοις τοῖς Ἕλλησι τῷ συμμαχίαν, ἀξιώσαντες, ὡς μὴ Λακεδαιμονίοις ἐξήκτισ καὶ πολεμωσάτοις οἱσὶ ποιούτες αἰεὶ τὸ παρὰ τῆς ἀσπίδος ἐπὶ πῶται, καὶ τὸ πᾶλλον ὅτι καὶ κακῶς ἐστὶν ὑπεβαλλεται, γράφων, Ἐπεὶ δὲ σφέας καὶ ἀλαμβάνει τῶς Ἑλλήνας αὐτὸ δὴ ἐπιγαμίαις, ὅτι οὐ μεταδώσει τῆς ἀσπίδος Λακεδαιμόνιοι μεταπέτην, ἢ ἐπὶ παρὰ τῆς ἀσπίδος ἡσυχίαν ἀγῶσι, ταῦτα ὅ ὑπερὸν ἀναμνήσει φησὶν Ἀρταξέρξῳ ἀναβάντας εἰς Σόδσα παρὰ τῆς Ἀργείων, κακῶν εἰπεῖν ὡς ὁ δὲ μίαν νομίζοι πόλιν Ἀργεὸς φιλιωτέρω. εἴτα ὑπεπιπῶν, ὡς παρὶ εἶωθε, καὶ ἀναδυόμενος, ὅτι εἰδέναι φησὶ περὶ τούτων ἀτρεκέως, εἰδέναι δὲ ὅτι πᾶσιν ἀνθρώποις ἐστὶν ἐκ κλήματα, καὶ ἐκ Ἀργείοισιν ἀγῶσα πεποιήται, Ἐγὼ δὲ λέξην ὀφείλω τὰ λεγόμενα, περὶ τῶν γὰρ μὲν οὐ πᾶσι τῶν ὀφείλω, καὶ μοι τὸ ἔπος τοῦτο ἐχέτω ἐς πᾶσι τὸν λόγον. ἐπεὶ καὶ ταῦτα λέγεται, ὡς ἄρα Ἀργεῖοι ἦσαν οἱ ἐπιγαλεσάμενοι τὸν Πέρσην ἐπὶ τῷ Ἑλλάδα, ἐπὶ σφίσι παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις κακῶς ἢ ἀχμῆ ἐστῆκε, πᾶν δὲ βουλόμενοι σφίσι παρὰ τῆς παρὰ τῆς λύπης. ἄρα οὖν οὐχ, ὅπερ αὐτὸς τὸν Αἰθίοπα φησὶ παρὰ τῶν μύθεα, καὶ τῷ πορφύρεον εἰπεῖν, ὡς δδλεεσὶ μὲν τὰ χρώματα, δδλεεσὶ δὲ τὰ εἴματα τῶν Περσέων ἐστὶ, τῶν ἀντὶς εἶποι παρὰ τῶν αὐτῶν, ὡς δδλεεσὶ μὲν τὰ ῥήματα, δδλεεσὶ δὲ τὰ ἄματα τῶν Ἡρόδοτου λόγων, ἐλικτὰ καὶ ὁ δὲ ὑγιῆς, ἀλλὰ πᾶν πέρεξ, ὡς παρὶ οἱ ζωγράφοι τὰ λαμπαρὰ τῆ σκιά τρανώτερα ποιοῦσιν, οὕτω τῆς ἀσπίδος τῆς ἀφελοῦς βαθυτέρας ποιοῦντος. Ἀργεῖοι δὲ οὐ μὲν οὐ στυγερῶν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ ἀφὰ τῷ ἡγεμονίαι, καὶ τῆς ἀσπίδος Λακεδαιμονίοις ἐκάντες οὐδὲ ἔστιν αἰτεπεῖν, κατήλαρον αὐτὸν Ἡρακλέα καὶ τῷ Διγέειν. Σιφνίοις γὰρ ἢ καὶ Κυθνίοις ἀμεινον ἐλάθεσιν τοῖς Ἕλλησιν, ἢ Σπαρτιάταις φιλονεικῶντας ὑπερὸν ἀσπίδος ἐγκαταλιπεῖν ὑπονοίας καὶ τοιοῦτοις ἀγῶνας. εἰ δὲ αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἐπιγαλεσάμενοι τὸν Πέρσην ἐπὶ τῷ Ἑλλάδα, ἀφὰ τῷ κακῶς ἐστῶσαν αὐτοῖς ἀχμῆ παρὰ Λακεδαιμονίοις,

μέγα βλάβη δύναμις τοῦς Ἑλλήνας· ἢ μὴ παρήκων εἰς
 Πλατῆας ἐκείνοις ἐκφρατεῖται τοσούτοις ὀπλίταις. ἀλλ'
 Ἀθηναίοις γὰρ μεγάλοις ἐν ταῦτα τὰ λόγῳ πεποίηκε, καὶ
 σωτήρας ἀνηγόρευκε τῆς Ἑλλάδος ὀρθῶς γὰρ ποιῶν καὶ δικαίως,
 εἰ μὴ πολλὰ καὶ βλάβησιν παροσπῆν τοῖς ἑπαίνοις. νῦν δὲ
 παροσπῆναι μὴ ἀνέλγων ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Λα-
 κεδαιμονίους, μονωθέντας δὲ αὐτῶν, καὶ ὑποδέξαντες ἔργα
 μεγάλα ἀποτακτῆν ἡμετέρας, ἢ παρὸ τούτου ὀρθῶς καὶ τοῦς
 Ἑλλήνας μηδίζοντας, ὁμολογῆναι χρεῖσθαι παρὸς Ξέρ-
 ξεα, δὴλός ἐστιν οὐ τούτους λέγων εἰς τὸν Ἀθηναίων ἑπαῖνον,
 ἀλλ' Ἀθηναίους ἑπαῖνον, ἵνα κακῶς εἴπη τοῦς ἄλλους ἀ-
 πόντας· τί γὰρ αἰεὶ ὅτι δεικνύμεθα, Θεβαίους αἰεὶ καὶ Φω-
 κείας πικρῶς αὐτῶν καὶ κατὰ κράτος ἐξονδίζοντας, ὅπου καὶ
 τῶν παροσπῆναισάντων ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος, τίς οὐ γνο-
 μήσει δὲ αὐτῶν εἰς αὐτοὺς, κατὰ φησὶ παροσπῆναι.
 αὐτοῖς δὲ Λακεδαιμονίους ἐν ἀδύτῳ γένεσθαι ἐπηπόρησεν εἴ-
 τε ἔπεισον αἰμαχίῃ τοῖς πολεμίοις, εἴτε παρέδωκαν
 ἑαυτοὺς, μικροῖς γὰρ νηδύα τεκμηρίοις αὐτῶν ἀποστήσας τοῖς
 παρὲν Θερμοπύλας. διηγήσατο δὲ συμπεσοῦσαν ναυμαχίαν
 ταῖς βασιλικαῖς ναυσὶ, καὶ ὅτι πολλῶν χρημάτων ἐκπε-
 σόντων Ἀμφικλέης ὁ Κρησίνεω Μάγνης ἀνὴρ ὠφελήθη με-
 γάλως, χρεῖσθαι ἀφάρτα καὶ χρεῖσθαι παρὸς βαλόντος· οὐ-
 δὲ τῆτο ἀδίκητον παρήκων, ἀλλ' ὁ μὲν τὰλλα (φησὶν) ὅσα ἀ-
 τυχεῖων ἄρρημασι, μέγα πλούσιος ἐγένετο, ἢ γὰρ τις καὶ
 τούτω ἀχαεῖς συμφορὴν λυπέσθαι παιδοκτόνος. τῆτο μὲν
 οἷον παρὲν δὴλόν, ὅτι τὰ χρεῖσθαι χρεῖματα, καὶ τὰ ἄρρηματα,
 καὶ τὸν ἐκβρασάμενον ὑπὸ τῆς θαλάσσης πλούτον ἐπει-
 σήγαγε τῆ ἰσοεία χρεῖσθαι καὶ τόπον ποιῶν, ἐν ᾧ φησὶται τίς
 Ἀμεινοκλέους παιδοφονίαν. Ἀριστοφάνους δὲ τὸ Βοιωτοῦ
 γράψαντος ὅτι χρεῖματα μὲν αἰτήσας ὅσα ἔλαβε παρ' Ἀ-
 θεναίων, ὅτι χρεῖσθαι δὲ τοῖς νέοις ἀφάρατα καὶ συρο-
 λάξιν, ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐκωλύθη δι' ἀρχικίαν αὐ-
 τῶν καὶ μισολογίαν, ἄλλο μὲν ὅσα ἐν ἐστὶ τεκμηρίον· ὁ δὲ
 Ἡρόδοτος τῶν Ἀριστοφάνει μεμνῆται, δι' ὧν τὰ μὲν φε-
 δῶς, τὰ δὲ ἀφ' αὐτῶν τὰ δὲ ὡς μισῶν
 καὶ ἀφ' αὐτῶν τοῖς Θεβαίοις ἐγκέκληκε. Θεσσαλοῖς
 μὲν γὰρ ὑπὸ ἀνάγκης ἀποφάνεται μηδίσαι παροσπῆναι, ἀ-
 ληθῆ λέγων· καὶ παρὲν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μαρτυρόμενος
 ὡς παροσπῆναι ἂν Λακεδαιμονίους, ὑπὸ εἴπεν ὡς οὐχ ἐ-
 χόντων, ἀλλ' ὑπὸ ἀνάγκης ἀλισχεμένων κατὰ πόλεις.
 Θεβαίοις δὲ τῆς αὐτῆς ἀνάγκης οὐ δίδωσι τίς αὐτῶν συγ-
 γράμῳ, καὶ πενταχόσιους μὲν εἰς τὰ Τέμπη καὶ Μνα-
 μίαν στρατηγὸν ἐπέμψαν, εἰς δὲ Θερμοπύλας ὅσους ἤτισσε
 Λεωνίδας· οἱ καὶ μόνοι σὺν Θεσπιῶσι παρέμειναν αὐτῶν,
 τῶν ἄλλων ἀπολιπόντων μετὰ τίς κύκλωσιν. ἐπεὶ δὲ τῶν
 παρῶν κρατήσας ὁ βαρβαρὸς ἐν τοῖς ὄρεσι ἦν, καὶ Δη-
 μάρατος ὁ Σπαρτιάτης ἀφ' ἐξείας ὄρους ὦν Ἀπαγίνω
 τῶν παροσπῆναι τῆς ὀλιγοχρείας, διεπαρῆσθε φίλον βα-
 σιλέως ἡμέσθαι καὶ ξένον, οἱ δὲ Ἑλλήνες ἐν ταῖς ναυσὶν
 ἦσαν, περὶ δὲ οὐδεὶς παροσπῆναι, οὕτω παροσπῆσαντο
 τὰς ἀφ' αὐτοῖς, ὑπὸ τῆς μεγάλης ἀνάγκης ἰσχυροὶ ἐ-
 φθέντες. οὔτε γὰρ θαλάσσεια καὶ νῆες αὐτοῖς παρήσαν ὡς
 Ἀθηναίοις, οὔτε ἀπατάτω κατὰ κράτος ὡς Σπαρτιάται τῆς
 Ἑλλάδος ἐν μυχῶ, μίας δὲ ἡμέρας ὁδῶ καὶ ἡμισείας ἀπέ-
 χοντι τῶν Μήδων συσάντες ἐπὶ τῶν φεσῶν, καὶ ἀφ' ἀγωνιστῶν μετὰ μόνων Σπαρτιατῶν καὶ Θεσπιῶν ἠτύχησαν
 ὁ δὲ συγ-

A cum sane magnum Græciæ damnum inferre potuis-
 sent, his impeditis ne cum tanto grauis armaturæ ex-
 exercitu ad Platæas irent. Sed Athenienses quidem hoc
 loco verbis Herodotus effert, seruatoresque Græciæ
 appellat. recte hoc, & merito: nisi eorum laudibus
 multa maledicta admiscuisset. Nunc cum proditos
 ab aliis Græcis dicat Athenienses: solos autem reli-
 ctos, maluisse magnum in se facinus recipere & mor-
 tem oppetere, quàm videre Græcos ad Persam defice-
 cere reliquos, & cum Xerxe fœdus ferire: ostendit se
 non hæc laudandorum Atheniensium gratia dicere,
 sed Athenienses ideo laudare, vt reliquis omnibus
 B Græcis male diceret. Quid vero attinet indignari,
 vbi acerbe, idque ad nauseam vsque, Thebanos &
 Phocenses subinde exagitat? quando etiam iis qui
 pro Græcia periculum primi adiuerunt, proditionem
 vel ipso teste non probabilem aut euentum habitu-
 ram exprobat. & de Lacedæmoniis pro incerto po-
 nit, ceciderintne in pugna aduersus hostes, an vero
 hosti se dederint. exiguis mehercle indiciis ipsos ab
 iis qui ad Thermopylas ceciderunt separans. Secun-
 dum hæc cum naufragium narraret, quod accidit
 classi regiæ, vtque Amencles Cratinæ F. Magnes
 magnum ex ea calamitate emolumentum perceperit,
 C auri & pecuniæ immensam vim nactus: ne hoc
 quidem à morsu suo immune prætermisit. Verum,
 inquit, iste quidem alias parum fortunatus, repertis
 opibus maiorem in modum locupletatus est. nam
 quòd proli necem intulisset, id eum malum haud le-
 uiter animi angebat. Quis non videat eum aureas
 istas inuentas opes, eiecistasque ad litus à mari diuitias
 propterea in historiam introduxisse, vt locum face-
 ret in quo Amencles cædem in proctem collocaret?
 Cum autem Aristophanes Bœotus scripserit quòd
 pecuniam petens ab Atheniensibus nihil impetra-
 uerit: aggressa autem cum pueris differere & scho-
 lam institueret à magistratibus fuisse interdictum ob
 D rusticitatem eorum & odium litterarum: aliud qui-
 dem certum rei nullum extat argumentum. Sed A-
 ristophani Herodotus testimonium tulit, dum alia
 falso, alia per * alia tanquam
 exofus Thebanos & aduersum eos iurgans vitupe-
 rat. Theffalos ait ab initio necessitate compulsos ad
 Medos inclinasse. vere hoc, vt & cum ariolatus de
 aliis Græcis, futurum fuisse vt proderentur ab iis
 Spartani: subiecit, Non volentibus quidem, sed ne-
 cessitate coactis, vna post alteram capta vrbe. The-
 banis tamen eiusdem necessarii facti veniam non iti-
 dem facit. At enim Thebani in viros duce Mnamia
 E in Tempe miserunt, & ad Thermopylas tot quot po-
 poscit Leonidas: qui & soli cum Thespensibus per-
 seuerauerunt apud hunc, reliquis à circumuentione
 deserentibus. postquam vero barbarus aditibus
 occupatis in montes peruenit, & Damaratus Sparta-
 nus ob hospitium fauens Apagino, tum paucorum in
 repub. dominationis præfidi, effecit vt is amicus &
 hospes regis fieret: Græci autem in nauibus erant,
 neque terra quisquam accedebat. ita demum condi-
 tiones pacis acceperunt deserti, magna eos vrgete
 necessitate. Nam neque mare & naues eis ad ma-
 num erant vt Atheniensibus: neque procul diffiti
 erant, vt Spartani penetralia Græciæ incolentes. cum-
 que sesquidiei spacio itinere ab ipsis absenti Medo
 cum solis Lacedæmoniis & Thespensibus se in fau-
 cibis angustiarum opposuissent, succubuerant.

Palmer.

Verum hic scriptor ea est æquitate, vt cum dixisset Lacedæmonios ab omnibus destitutos socios fortasse pactum inituros fuisse cum hoste: Thebanorum maximum & pulcerrimum facinus oblitescere prorsus quia non poterat, tamen veluti vitiosa causa & suspitione corrupens, ita scripserit. Socii igitur qui missi erant, Leonidæ consiliū sequentes abierunt. Soli apud Lacedæmonios remanserūt Thespienses ac Thebani. hi quidem inuiti & nolentes: sed eos obsidum loco Leonidas retinebat. Thespienses admodum volentes, & qui nusquam se à Leonida discessuros dicerent, & iis quos secum habebat. An vero non prodit liquido se peculiari aliquo Thebanorum odio affectum: quo impulsus nō modo urbem falso & iniuria vituperavit, sed etiam probabilitatem calumniæ aliquam parare, & curare ne omnibus hominibus videretur secum pugnantia dicere, sibiq; mendacij esse conscius, posthabuit. Nam cum dixisset Leonidam, quod sentiret non esse bene animatos, neq; paratos ad subeundum periculū socios, iussisse discedere: paulo post subiicit Thebanos inuitos ab eo fuisse detentos. quos, si ad Medos inclinare animis credebat, etiam manere volentes debuit abigere. vbi enim nulli vsui sibi fore censuit, non alacres, quid attinebat pugnantibus permisceri suspectos? Neque vero rex Spartanorum ita stultus fuit, vt trecentis suis quadringentos Thebanos armis instructos obsidum loco sibi putaret detinendos, hostibus maxime à fonte iam & tergo imminentibus. nam vt prius eos obsidum loco habens secum duxerit: certe ad extremum probabile erat eos contempto Leonida fuisse discessuros, & Leonidam magis veritutum ne ab his quam ne à barbaris circumveniretur. Præter hæc qui non sit ridiculus Leonidas, si reliquos Græcos abire iubens vt mortem sibi impendere præsentem intelligens, Thebanos detinuit, scilicet Græcis eos seruaturus, iam iam moriens ipse? nam si vere pro obsidibus hos, aut potius mæcipiis circumduxit, non debuit inter perituros detinere, sed discedentibus Græcis eostradere. Quæ vna restabat causa cur Thebanos Leonidas noluisse dimittere diceretur, nempe vt vnà secum eos perderet: hanc quoque Herodotus ipse sustulit, de ambitione Leonidæ sic scribens. Hæc reputans Leonidas, volensque gloriam hanc solis Spartanis parare, socios dimisit: magis ob hoc, quam quod eorum diuersæ essent sententiæ. Extremæ vero stultitiæ fuit, à qua gloria socios arceret, in eius societatem pertrahere inuitos hostes. Cæterum non fuisse suspectos malæ fidei Thebanos Leonidæ, sed pro amicis habitos constantibus, res gestæ demonstrant. Nam & Thebas venit exercitum ducens, & orans id impetrauit, quod nemo alius, vt in fano Herculis dormiret: & visum diuinitus oblatum Thebanis exposuit. Imaginatus fuit enim in mari se videre multis & asperis exagitato vndis illustrissimas & maximas Græciæ vrbes inæqualiter differri atque fluctuare: Thebas supra omnes alias ferri, & sublimes ad cælum extolli, ac post subito euanescere. Atque hæc quidem similia erant eorum, quæ multò post tempore Thebis euenerunt.

A ὁ δὲ Συγγραφεὺς οὕτως ἐστὶ δίκαιος ὥστε Λακεδαιμονίους μὴ μονωθέντας, καὶ ἠερομήτους Συμμαχῶν ἐρήμοις, τυχὸν δὲ Φησὶν ὁμολογῆσαι χρῆσθαι. ὁ δὲ μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργον ἀνελεῖν μὴ διωκθεὶς ὡς οὐ παρεῖπεν αὐτοῖς, αἰτήθη Φαύλη καὶ ὑπονοῖα Δρακονομήτου, ταῦτ' ἐγραφε, Οἱ μὲν οὖν ζυμμάχοι ἀποπεμπόμενοι ὤχοντο τε ἀπίοντες, καὶ ἐπέθοντο Λεωνίδῃ. Θεσπιεὶς δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέμειναν μωῶσι παρὰ Λακεδαιμονίους. τούτων δὲ Θηβαῖοι μὴ ἀέχοντες ἔμεινον, καὶ οὐ βουλόμενοι (κατεῖχε γὰρ σφέας Λεωνίδης ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιούμενος) Θεσπιεὶς δὲ ἐχόντες

B μάστιγα, οἱ οὐδ' αὖτ' ἔφασαν ἀπολιπόντες Λεωνίδῃ καὶ τῆς μετὰ τούτου ἀπαλλάξεσθαι. εἶπα οὐ δ' ἡλός ἐστιν ἰδίαν ἵνα παρὰς Θηβαῖοις ἔχων ὀργὴν καὶ διεμύθηται, ὑφ' ἧς οὐ μόνον διέβλεπε ψυδῶς καὶ ἀδικίας πλὴν πόλιν, ἀλλ' ὅσθ' ἐπὶ πιθανοῦ τῆς Δρακονομίας ἐφρόντισεν. ὅσθ' ὅπως αὐτὸς εἰπαὶ τὰ ἐναντία λέγων παρ' ὀλίγοις ἀνθρώποις οὐ φθάνεται σωεὶδῶς; παρεπιπὼν γὰρ ὡς ὁ Λεωνίδης, ἐπεὶ τ' ἦδετο τοῖς Συμμαχοῖς ἐόντας ἀπερθεύμενοι, καὶ ὅσθ' ἐθέλοντας Συγκινδυνώσκειν, κελύσας σφέας ἀπαλλάξεσθαι, πάλιν μετ' ὀλίγον λέγει τοῖς Θηβαῖοις ἀκόντας

C αὐτὸν κατὰχεῖν, οὐκ εἰκὸς ἴω ἀπελάσθαι καὶ μὴ βουλομένους παρὰ μὲν εἰ μὴδὲν αἰτίαν εἶχον. ὅπου γὰρ ὅσθ' εἶδετο τῷ μὴ παρεύμενον, ἢ χρησίμων ἴω ἀναμεμῆσθαι μαχημένοις ἀνθρώποις ὑπὸ πτοῖς; οὐ γὰρ δὴ φρένας εἶχεν ταύτας ὁ τῷ Σπαρτιατῷ βασιλεὺς, καὶ τῆς Ἑλλάδος ἡγεμὸν, ὥστε κατέχευεν ἐν ὁμήρων λόγῳ τοῖς τριακασίοις τῆς τετρακασίους ὅπλα ἔχοντας, καὶ παρσκειμένων ἐμπαροθεν ἠδὲ καὶ ὅπιαθεν ἄλλα τῷ πολεμίων. καὶ γὰρ εἰ παρτέρον ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιούμενος ἦν αὐτοῖς, ἐν γὰρ τοῖς ἑσάτοις εἰκὸς ἴω καχεῖς ἐκείνοις τε Λεωνίδα μὴδὲν

D φρονησάντας ἀπαλαγῆσαι, καὶ Λεωνίδα μὲν δεῖσαι πλὴν ἴω ἐκείνων μάλλον ἢ τῷ βαρβαρῶν κύκλωσιν. ἀλλ' ὁ δὲ τῶν, πῶς οὐ γελοῖος ὁ Λεωνίδας, τῆς μὲν δόξης Ἑλλήνας ἀπεινῶν κελύων, ὡς αὐτῆκα μάλα τετυνησομένους, Θηβαῖοις δὲ καλύων, ὡς ἴω αὐτῆ φιλατήοινο τοῖς Ἑλλησιν ἀποθνήσκῃ μέλλοντος. εἰ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐν ὁμήρου λόγῳ μάλλον δὲ ἀνδραπέδων παρῆγε τοῖς ἀνδρας, οὐ κατέχευεν ἀφείλει αὐτοῖς μετὰ τῷ ἀπολλυμένων, ἀλλὰ παρὰ δυνάμει τοῖς ἀποδοῖ τῷ Ἑλλήνων. ὁ δὲ λοιπὸν ἴω τῷ αἰτίων εἰπεῖν, ἴσως δὲ ἀπολλυμένων κατεῖχε, καὶ

E τὸτο ἀνῆρκεν ὁ Συγγραφεὺς, οἷς παρὰ τῆς φιλοτιμίας τῆς Λεωνίδου κατὰ λέξιν. ταῦτα δὲ δὴ ὅπιλεγεμένον Λεωνίδα, καὶ βουλόμενον κατὰ τῆσιν κλέος μουῶν Σπαρτιατέων, ἀποπέμψαι τοῖς Συμμαχοῖς μάλλον, ἢ τῆσι γνάμμοι διενεχθέντας. ὑπεβολὴ γὰρ βλατίας ἴω, ἧς ἀπὸ πῆλαυε δόξης τῆς συμμάχοις κατέχευεν μετέξουσας τῆς πολέμοις. ὅπ' ἴω οὐ διέβλεπτο τοῖς Θηβαῖοις ὁ Λεωνίδας, ἀλλὰ καὶ φίλοις ἐνόμιζε βεβαῖοις, ἐν τῷ παρεγμένον δὴλον ἐστὶ. καὶ γὰρ παρῆλθεν εἰς Θήβας ἀγῶν δ' ἐράτῳμα, καὶ δεηθεὶς ἔτυχεν οὐ μὴδὲ εἰς δόξος,

F ἐν ᾧ ἱερωὶ κατὰ κομμηθῆσαι τῆς Ἡρακλέους, καὶ πλὴν ὅσθ' ἴω εἶδεν Ἡραὶν ἐξήκειλε τοῖς Θηβαῖοις. ἔδοξε γὰρ ἐν

θαλάσῃ πολὺν ἐχούσῃ καὶ βαρῶν κλύδωνα, τὰς ὅπιφανεσάσας καὶ μέγιστας πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἀνωμάλως ἀφαίρεσθαι καὶ ἀλάσθαι, πλὴν δὲ Θηβαῖων ὑπερέχον τε πασῶν, καὶ μετέωρον ἀρδύσασ παρὰς τ' οὐρανὸν, εἶτα ἐξείφθης ἀφανῆ γνέσθαι. καὶ ταῦτα μὲν ἴω ὅμοια τοῖς ὕστερον χρόνοι πολλῶν Συμπεσοῦσι παρὰ πλὴν πόλιν.

dddd

Σήματα ταύτ' ἔτισαν παρθένω Ἀρτέμιδι.

ἐν μὲν οὖν τῇ μάχῃ οὐκ ἔπαξε τὸς Ἑλλήνας, ὅσπερ ἐδήλω-
 σεν ἡ ἐκείνη πόλις ἔχουσα χώραν ἑαυμάχου· καὶ τὴν ἀπό-
 πλου, ὃν αὐτὸς θρασυὸν παροσπαρθεύει, πρὸς τοὺς Φοῖ-
 κωνοὺς πλεῖν, ὑστάτοις δ' Ἀθηναιοῖς. ἔδ' ἡ μὲν οὖν μηδὲ τοῖς
 μηδίσασιν Ἑλλήνων ἀγρὸν ἐπεμβαίνειν, καὶ ταῦτα Θούρειον
 μὲν ὑπὸ τῶν δήων νομιζόμενον, αὐτὸν δ' Ἀλικαρνασέων περι-
 εχόμενον· οἱ Δωρεῖς ὄντες μὲν τὴν γυναικωνίπιδος ἔτι τὸς Ἑλ-
 λάνας ἐγράφουσιν. ὁ δ' ἑσπέρων ἀποδείξ' ἔπειτα ὀνομάζων
 ταῖς τῶν μηδισάντων ἀνάγκας, ὥστε πρὸς Θεσσαλῶν διηγησά-
 μιν ὅτι Φωκεῶν ἐρητοῖς καὶ πολεμίοις ἔσι, παρ' ἐπέμψαν,
 ἐπαγγέλλόμενοι τὴν χώραν αὐτῶν ἀβλαβῆν ἀφ' οὐ λείψαν, εἰ
 πενήτηντα ταύταντα μισθὸν λάβοιεν, ταῦτα πρὸς Φωκέων
 γέγραφε ἀλλοῖς ὀνόμασιν. οἱ γὰρ Φωκεῖς μισθοὶ τῆς αὐτῆς ἀν-
 δεύτων οὐκ ἐμῆδίζον κατ' ἀγορὰν ὁδὸν, ὡς ἐγὼ Συμβολή-
 λος μὲν δεικνῶ, καὶ τὸν ἔρητος Θεσσαλῶν. εἰ δ' Θεσσα-
 λῶν τὰ Ἑλλήνων ἡξίωσιν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐμῆδίζον αὐτοῖς Φω-
 κεῖς. καί ποτε μὲν μικρὸν αὐτὸς ἐρῆ τεισκαίδεκα πόλεις τῶν Φω-
 κέων ὑπὸ τῆς βαρβαροῦ κατακεκράδαται, διεφθάρθαι τὴν χῶ-
 ραν, ἐμπεπρηγῆσθαι δ' Ἀβλαβῆς ἰερόν, ἀνδρας ἀπολωλέναι καὶ
 γυναικας, ὅσοι μὴ ἀφ' οὐχύντες ἐφθισαν εἰς τὴν Περνασσόν.
 ἀλλ' ὅμως τὸς ἑσπέρωντα παθῆν ἔτι τὸ μὴ παρ' αὐτῶν ἀκαλὸν
 ὑπομείναι, εἰς τὴν αὐτῶν ἔρητο κακίαν τοῖς παροσπαρθεύοντα
 μηδίσασιν καὶ ἑσπέρωντα ἀνδρῶν ψέξαι μὴ διωθεῖς, αἰτίας
 ἐκάστητο φαύλας, καὶ ὑπονοίας ἔτι τῆς γραφείου σιωπῆς
 κατ' αὐτῶν, καὶ κελούων, οὐκ ἀφ' ὧν ἔπαξε, εἰ μὴ ταῦτα
 Θεσσαλοῖς ἔδοξε κρίνεσθαι τῶν ἀφ' οὐχύντων αὐτῶν ὡς παρ' ἑσπέρων
 ἀντιλημμένοις ὑπ' ἐτέρων τῶν παροσπαρθεύοντα ἀπολείψασθαι. εἰ
 τοίνυν Θεσσαλοῖς ἡσπέρωντα χεῖρα τῶν μηδισμῶν παρατεῖλαι, λέ-
 γων ὡς οὐ ταῦτα ἐβούλοντο, τῆν δ' παρ' οὐχύντων Φωκέας ἀφ' οὐχύντων
 τοῖς Ἑλλησιν παροσπαρθεύοντα ὁρῶντες, ἀλλ' οὐκ ἔπαξε γὰρ ἡ γὰρ ἡ γὰρ ἡ γὰρ ἡ γὰρ
 μῆδιδ', ὅρα οὐκ αἰ ἀγρία κολακείαν ἔδοξε καὶ παρ' οὐχύντων
 χεῖρα αἰτίας χεῖρας ἔτι παρ' αὐτοῖς φαύλοισι πολεμίοισιν ἀφ' οὐχύντων
 ἐρέφην τὴν ἀγρίαν· ἐγὼ μὲν οἶμαι, πῶς οὖν οὐ παρ' οὐχύντων
 ταῦτα δόξ' ἔπαξε φαίνεσθαι, ὁ μὴ δὲ ἐρετὴν τὰ βέλπετα Φωκεῖς
 ἐλομένοις ἀποφανόμενος, ἀλλ' ὅτι τῶν ἀφ' οὐχύντων Θεσσαλοῖς
 ἐγινωσκον παροσπαρθεύοντα· ὅσπερ γὰρ εἰς ἐτέρους (ὡς παρ' εἰώθεν) ἀν-
 ἀγ' ἡ τὴν ἀφ' οὐχύντων, ἀκηχεῖναι λέγων, ἀλλ' αὐτὸς δεικνῶ
 Συμβολή μὲν. εἰσὶν οὖν ἔδ' ἡ τὰ τεκμήρια δι' ὧν ἐπέαθη τὸς
 ὅμοια παρ' οὐχύντων τοῖς ἑσπέρωντα, τὰ αὐτὰ τοῖς φαυλοτάτοις
 ἀφ' οὐχύντων. ὅ γ' τῆς ἑσπέρωντα γηοῖον ἔστι. οὐτε γὰρ Αἰγινηταῖς
 ἐκώλυον ἢ παρ' οὐχύντων Ἀθηναιοῖς ἀφ' οὐχύντων καὶ Χερσικεῖς, ἢ
 παρ' οὐχύντων Ἑρετειῶν καὶ Κορινθίων ἢ παρ' οὐχύντων Μεγαρέων, τῆν Ἑλ-
 λάδι Συμμαχεῖν. οὐδ' οὖν πάλιν Θεσσαλοῖς κολακίζοντες οἱ
 πολεμῶντα τοὶ Μακεδόνες, τῶν παρ' οὐχύντων βαρβαρῶν Φιλίας ἀ-
 πέπερσαν. ταῖς γὰρ ἰδίας ἀπερθεῖας ὁ κρινὸς ἀπέκρυψε κίνδυ-
 νος, ὡς τε τῶν ἀφ' οὐχύντων παρ' οὐχύντων ἐκπεσόντα, ἢ ὅτι καλῶ δὲ ἐρετὴν ἢ
 παρ' οὐχύντων δι' ἀνάγκην παρ' οὐχύντων ἀφ' οὐχύντων γὰρ μὲν. οὐ
 μὲν ἀλλὰ καὶ μὲν τῶν ἀφ' οὐχύντων ἐκείνῃ ἢ κατελήφθησαν ὑ-
 πὸ Μήδοις γινέσθαι, πάλιν μετεβάλλοντο παρ' οὐχύντων τὸς Ἑλ-
 λάνας οἱ ἀφ' οὐχύντων, καὶ Λαοκράτης μὲν ἀλλοῖς ὁ Σπαρτιάτης ἀφ' οὐχύντων
 ἡμῶν ἐμῆδύρησιν αὐτὸς ὁ Ἡρόδοτος, ὡς παρ' οὐχύντων ἐκβιασθεῖς οὐ
 τοῖς Πλαταιαῖς ὁμολογεῖ καὶ Φωκέας ἀφ' οὐχύντων γινέσθαι τοῖς
 Ἑλλησιν. οὐδεὶς δ' ἄλλος ἔτι τῶν ἀφ' οὐχύντων ἀφ' οὐχύντων ἐγκειται πα-
 κρῶς, ὅπου καὶ τὸς ἀφ' οὐχύντων ἀφ' οὐχύντων καὶ συκινδυνώσαντα

A Protinus erexit virgo Diana tibi.

Porro in preliis non indicans ordinem Græcorum,
 & quem quæq; ciuitas in pugna nauali tenuisset lo-
 cum: in discessu (quem ipse fugam appellat) primos
 ait nauigasse Corinthios, vltimos Athenienses. O-
 portebat profecto non nimis insultare Græcis Me-
 dorum partes amplexis hominem qui ab aliis Thu-
 rius habitus ipse se inter Halicarnassenses refert,
 qui cum essent Dorienteses, vna cum gynæceō in bel-
 lum contra Græcos sunt profecti. Ille verò tantum
 abest vt necessitates prius recenseat eorum qui ad
 Græcos defecerunt: vt de Theffalis quoq; narrans,
 B misisse eos ad Phocenses, quibus cum illis inimici-
 tiæ & bella intercedebant, pollicitosq; regionē ipso-
 rum ab omni damno immunē præstituros, merce-
 de L. talentorum accepta, hæc de Phocensibus scri-
 pserit. Soli enim Phocæses istis in locis non inclina-
 bant ad Medos: nulla alia de causa (quantum ipse
 coniectura assequor) quam quia oderant Theffalos.
 qui si Græcorum rebus studuissent, arbitror Pho-
 censes Medis se adiucturos fuisse. Atqui paulo post
 ipse dicit, XIII Phocicas vrbes à barbaro fuisse com-
 bustas, euastatum agrum, incensum quod Abis erat
 templū, viros & mulieres interfectos, nisi qui fuga in
 Parnassum euasissent. Et tamē eos qui sustinuerunt
 extrema, ne proderent honestatem, eodem ponit
 loco cum iis qui promissime Medum secuti sunt.
 C Ac cum Phocensium facta non posset culpāre, cau-
 sas malas & suspiciones stylo fingens aduersus illos
 fedit, premensque non iis quæ egerunt: si non vi-
 sum fuit iudicium de animo eorum Theffalis per-
 mittendum, qui inhiabant eorum ditioni, ab aliis
 omnibus prodicionis insontes iudicatos. Iam si
 quis Theffalorum ad Medos defectionem aggressus
 excusare, diceret non sua voluntate eos ita egisse:
 sed odio Phocensium, quos viderent Græcis se
 adiungere, ipsos præter animi sententiam Medi
 partes fuisse secutos: nonne turpissime is adulari vi-
 deretur, & in aliorum gratiam malis factis bonas
 causas affingendo veritatem pervertere: equidem
 puto. Quis ergo non aperte calumniari putetur, quis
 non ob virtutem Phocenses optima delegisse ait,
 sed quia contrarium sentire Theffalos viderent: ne-
 que enim ad alios hoc commentum, vt alius solet,
 autores refert, sed ipsum se hoc ait coniciendo in-
 venisse. Oportebat ergo certa argumenta proferre,
 quibus ei persuasum fuisset eos qui similia optimo-
 rum factis edunt, eadem cum pessimis sequi consi-
 lia. Nam quod de inimicitiiis adfert, ridiculum est.
 D Neque enim Aeginetas cum Atheniensibus, neque
 Chalcidenses cum Eretriensibus, neq; Corinthios
 cum Megarensibus discordia à societate Græcorū
 abstinuit. neque rursus Theffalos punientes infe-
 stissimi Macedones ab amicitia cum barbaro aver-
 terunt. nam priuatas inimicitias commune ob-
 ruebat periculum, vt reliquis animi affectionibus
 excussis, aut honestati virtutis studio, aut vtili ne-
 cessitatis impulsu quisque animum adiungeret. E-
 nimvero post necessitatem illam, quæ ipsos coege-
 rat Medis parere, rursus ad Græcos se contulere
 Phocenses. Idq; de iis Laocrates Spartanus palam
 E testatus est: atque ipse Herodotus veluti vi adactus
 in Plataica re fatetur Phocenses etiam Græcis ad-
 fuisse. Neque mirum videri debet, eum acerbè in-
 sectari eos qui aduersam pertulerunt fortunam:
 quando etiam hos qui interfuerunt rei gerendæ,
 vnaque cum Græcis salutem suam periclitati sunt,

inter hostes & proditores numerat. Naxios ait tres nauas barbaris auxilio misisse, vnum autē de tremium præfectis Democritum persuasisse ciuibus vt reliqui Græcorum causam amplecterentur. Adeo laudare sine vituperio non potest Herodotus, vt si vnum hominem laudet, male audire totam ciuitatem aut populum oporteat. Testimonium contra eum dicunt de vetustioribus Hellenicus, de recentioribus Ephorus, alter sex alter quinque nauibus ipsos Naxios auxilio venisse Græcis scribentes. Et ipse Herodotus planissime arguit hæc à se fingi. Nā Naxiorum annalium scriptores aiunt ante quoque Megabatem fuisse ab iis repulsum, cum ad insulam eum cum nauibus accederet: & Datin post ducem profligatum ab ijs, cum incendio ipsis malefecisset. Quod si, vt alibi Herodotus dixit, urbem ipsorum barbari combusserunt, hominibus fuga in montes salutem consecutis: nimirum iustam causam habuerunt Naxij auxilium mittendi ijs qui patriam ipsorum perdidissent: non potius adiuuandi eos qui publicam libertatem protegebant. Non laudandi autem Democriti, sed Naxiis infamiam parandi causa hoc mēdacium eum composuisse inde apparet, quod Democriti præclarum facinus remque pulcerrime gestam ita præterijt, vt ne verbo quidem vno attingeret. quam Simonides hoc epigrammate illustrauit.

*Tempore quo Graium robur Salamina sub amplam,
Cum Medis pugnam substitit in pelago:
Tertius ante alios ductor Democritus iuit,
Barbaricas victor quinq; ratesq; tulit.
Ceperat & sextam: sed barbarus impete grandi
Victoris trepidam de manibus rapuit.*

sed quis pro Naxijs indignetur? Equidem si sunt, quod nonnulli aiunt, antipodes inferiorē terræ partē versis aduersus nostra vestigijs incolentes, ne illis quidem puto inauditū esse Themistoclem, & consilium Themistoclis, quod cum Græcis persuasisset vti ante Salaminā nauali proelio decernerent, victo barbaro in Melita templum consulentis Dianæ dedicauit. Hoc Themistocli scitus iste scriptor quantum in ipso fuit adimens, gloriamq; in alium transferens, in hæc verba scribit. Hæc Themistocle cum in nauim venisset, interrogauit Mnesiphilus vir Atheniensis, quidnā constituissent. cumq; audiret decretum esse vt naues ad Isthmum reducerentur, ac nauale proelium ante Peloponnesum committeretur, dixit. Non ergo tu, Themistocles, si illi naues à Salamina abducent, vnquam pro patria propugnabis. quibus enim suam urbem petent. Et paulo post. Sed si quid restat consilij, ito, & quæ decreta sunt confundere conare: si qua ratione Eurybiadi possis persuadere vt maneat mutato instituto. Deinde subiiciens, Themistocli perplacuisse hanc admonitionē, nulloque eum dato responso, ad Eurybiadem illico abiuisse, his ipsis verbis sic loquitur. Proinde adfidens ei Themistocles exponit quæ è Mnesiphilo audierat, sua esse ea fingens, & alia addens. Vides vt Themistocle improbitatis notet, sibi eum arrogare dicens quod esset Mnesiphili. Amplius etiam deridens Græcos, Themistoclem ait non potuisse perspicere quid in rem esset, sed in eo excutijse. cum quidem ob prudentiam ei nomen Vlyssis factū fuerit. Artemisiam autem, Herodoti ciuem, nemine docente ipsam sua sponte re excogitata sic Xerxem monuisse. Non diu poterunt tibi Græci resistere, sed dissipabis eos, diffugientque per oppida.

A εἰς τὰ πολέμιον μερίδα καὶ ἠεροδοτῆς μεταπήδησι. Νάξιοι γὰρ ἦσαν ἐπεμψάν τε ἑκάστης Συμμάχους τοῖς βαρβάροις, εἰς τὴν τειμεραζῶν Δημόκριτος ἐπέσει τὰς δῆλους ἐλάσαι τὰ τῶν Ἑλλήνων. οὕτως γὰρ ἐπαίειν αὐτὸν τὸ ψέγειν οἶδεν, ἀλλ' εἰ εἰς αὐτὸν ἐγκαταμαθῆ, πόλιν ὀλίω δεῖ κακῶς ἀκροῦσαι καὶ δῆμον. μῦθον γὰρ αὐτῶν τῶν μὲν παρῆσαν Ἑλλάνων, τῶν νεωτέρων Ἐφορος, ὁ μὲν ἔξ, ὁ δὲ πέντε ναυσὶν αὐτοῖς Νάξιοις ἐλθεῖν τοῖς Ἑλλήσι βοηθοῦντας ἰσθρήσας. αὐτὸς δὲ καὶ πᾶσι πᾶσι ἐαυτὸν ὁ Ἡρόδοτος ἐξελέγη ταῦτα πλατῆρον. οἱ μὲν γὰρ Νάξιον ὠρογράφοι λέγουσι, καὶ παρῆσαν Μεγαβάτιον Βασιλέα ναυσὶν ἀφαιρῶν ὅτι πλοῦσαντα τῆ νήσῳ, καὶ Δάτιον αὐτῆς τὴν στρατηγὸν ἐξελέσαι καταφρόνησαντα ποιῆσαι κακόν. εἰ δὲ, ὡς Ἡρόδοτος εἶρηκεν ἀλαχόλι, τῶν πόλιν αὐτῶν ἐμπαρήσαντες διέφθησαν, οἱ δὲ αὐτοῖς καταφρονήσαντες εἰς τὰ ὅρη διεσώθησαν, ἠπτο καλῶς αἰτίαν εἶχον, τοῖς ἀπολέσασιν τῶν πατέρων πέμπειν βοηθῆσαι, ἀλλὰ μὴ τοῖς ἀμυνόμενοις ὑπὸ τῆς κρινῆς ἐλαθραίας ἀμύνειν. ὅτι δὲ ἐπαίνεσαι βουλευτῆς Δημόκριτον, ἀλλ' ἐπὶ ἀγνώμῳ Νάξιον σκέθηκε ὁ ψόδος, δὴ λόγος ἐστὶ τῶν παλαιπείων ὅπως καὶ παρῆσαν ὁ Δημόκριτος κατάρθωμα, καὶ τῶν ἑστῆσαν, ἡ

C ὅτι γράμματι Σιμωνίδης ἐδήλωσε,
Δημόκριτος τρίτος ἦρξε μάχης, ὅτε παρ' Σαλαμίνα
Ἑλλήνες Μήδοις σύμβουλον ἐπέλαχε
Πέντε ἵπας ἔλεν δῆλων, ἐκ τῶν δὲ ὑπὸ χεῖρα
Ρύσατο βαρβαρικὸν Δωροῖσι δημοκρασίῳ.

ἀλλὰ ἡ αἰτία ἀγνοητοῦσα τῶν Νάξιον, εἰ γὰρ εἰσιν Ἀντιποδες ἡμῶν (ὡς παρ' ἐνοιοι λέγουσι) τῆς γῆς ἑκάτω παρῆσαν καὶ ὅτι Θεμιστοκλέους καὶ τῶν Θεμιστοκλέους βουλεύματος, ὁ βουλεύσας τῆ Ἑλλάδι ναυμαχῆσαι παρ' τῆς Σαλαμίνας, ἰδρύσατο ναὸν βουλῆς

D Ἀρτέμιδος ἐν Μελίτῃ τῆ βαρβαρῶν κατὰ πολέμιον ἕντος. τῆτο μὲν δὲ Θεμιστοκλέους ὁ γράφει (συγγραφεὺς ὅσον ἐφ' ἑαυτῶν παραπούμνος, καὶ τὸ δόξαν εἰς ἕτερον μεταφέρων), ταῦτα γράφει κατὰ λέξιν, Ἐν ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέα ἀφικόμενον ὅτι τὴ νῆα, εἶρετο Μνησίφιλος ἀμὴρ Ἀθηνῶν ὁ, ἡ σφιν εἶη βεβουλεύμενον. πηλοῦ μὲν δὲ παρῆσαν αὐτῶν ὡς ἐστὶ δεδογμένον ἀνάγει τὰς νέας παρῶν τῶν Ἰαθμῶν, καὶ παρῶν τῶν Πελοποννήσου ναυμαχῆν, εἶπε, οἷον ἄρα ἡ ἀπαίρωσι τὰς νέας ἀπὸ Σαλαμίνας, γὰρ παρῆσαν μῆτις ἐπὶ πατέρων ναυμαχῆσις. καὶ γὰρ πόλις ἔκαστοι ψέγον, καὶ μετ' ὀλίγον, Ἀλλὰ εἶπες ἐστὶ μηχαρῆ,

E ἦν τε καὶ πρῶτον ἔλαχε τὰ βεβουλεύμενα, ἡ καὶ διῶν ἀναγνώσας Εὐρυβιάδα μεταβουλεύσασα, ὡς τε αὐτῶν μῆτις. εἶτα τὰ ὑπὸ πάντων ὅτι κέρτα δὲ Θεμιστοκλέος ἦρσεν ἡ ὑποθήκη, καὶ γὰρ ἐπὶ ταῦτα ἀμειψόμενος, ἀφίκετο παρῶν τῶν Εὐρυβιάδων, πάλιν αὐτῆς λέξασι γέγραφεν, Ἐν ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέος παρεζόμενος καταλέγει κείνα τε ἀπὸ κούσε Μνησίφλου, εὐνοῦ ποιοῦ μῆτις, καὶ δῆλα παρῶν τῆς. ὅπως ὅτι κακῆς τῆς παρῶν τῆς τῆς ἀνδρῶν δόξαν, ἴδον αὐτῶν βουλεύματα ποιεῖσθαι τῶν Μνησίφλου λέγων, ἐπὶ τῶν μάλλον τῶν Ἑλλήνων καταγελῶν, Θεμιστοκλέα μὲν οὐτε φησὶ φρονήσασθαι

F συμφέρον, ἀλλὰ παειδεῖν, ὡς Ὀδυσσεὺς ἐπωνομάσθη ἀφ' αὐτῆς διδάξαντος, αὐτῶν ἀφ' ἑαυτῆς ὅτι νοήσασαν Ἐίρη παρῶν εἰπὴν ὡς οὐχ οἷοί τε πολλῶν χρόνον ἔσονται τοῖς ἀντέχουσιν Ἑλλήνες, ἀλλὰ σφέας ἔλασκαδῶν. καὶ πόλις δὲ ἔκαστοι φέρον.

καὶ οὐκ εἰχὼς αὐτοῖς, ἡ δὲ σὺ ἐπιτὶ Πελοπόννησον ἐλαύνεις τὴν πε-
 ζόν στρατὸν, ἀβρομήσειν, ὅσδε σφιν μελήσειν παρὰ τὴν Ἀθηναι-
 ῶν ναυμαχίαν. ἡ δὲ αὐτίκα ἐπειρήσῃς ναυμαχίαν, δὲ μὲν ἴσως
 μὴ ὀναυπὴς στρατὸς κακῶς καὶ τὴν πεζὸν παρὰ ἠλήσεται.
 ταῦτα μὲν οὖν μετὰ τὸν Ἡρόδοτον, Σίβυλλαν δὲ πο-
 φιλῶν τὴν Ἀρτεμισίαν τὰ μέλλοντα παρὰ ἠκούσαν οὕτως
 ἀκριβῶς. ἡ δὲ Ἐφέρης αὐτῇ παρέδωκε τὴν ἐαυτῆς παῖδας
 ἀπαγεῖν εἰς Ἐφέσον. ἐπελέησεν γὰρ οὐκ οὐδὲν (ὡς εἴποιεν)
 ἀγὰν ζωαίχας, εἰ ζωαίχας ἐδέοντο παρὰ πομπῆς οἱ παῖ-
 δες, ἀλλ' ὁ μὲν ἔφευγε, λόγος ἡμῖν ὁσδεῖς. ἀδετ
 ται μόνον ἔξετάζομεν. φησὶ δὲ οἱ Ἰώνιοι Ἀθηναιοῖς λέγειν ὡς Ἀ-
 δεϊμαντος ὁ Κορινθίων στρατηγός, ἐν χερσὶ τῶν πολεμίων ἡμο-
 μύων, ἡσθεκπλαγίς καὶ καταδείσας ἐφθάρη, οὐκ ἔμελλεν
 κρουσάμενος, ὅσδε Διαιδοῖς ἀβρομήμα Διαιτὴ μαχόμενων, δι-
 λαλαμπαρῶς ἐπαρῆμενος τὰ ἰστία, καὶ τὰς ναυὰς ἀπάσας δὲ πο-
 στήσας, εἶτα μὲν τοὺς κέλης ἐλαυνόμενος αὐτὰ σιωπῆτι παρὰ
 τὰ λήγοντα τῆς Σαλαμίνιας, καὶ δὲ τὸ κέλης ἐφθάρη τὸ ἴσως,
 Σὺ μὲν ὡς Ἀδεϊμαντε φθάρης καταπαρῆσας τοῖς Ἐλλήσις
 οἱ δὲ καὶ δὴ νικῶσι, κατὰ τὸν ἥρωοντο ὅτι κεραιήσασιν τὴν ἔρηρῶν. ὁ δὲ
 κέλης ὁσδεῖς ἡ δὲ (ὡς εἴποιεν) οὐρανοπέτης. ἡ γὰρ ἔδδ' ἡ τεταχμῆ-
 χμῆς βαρῆς, ἐν πᾶσι τοῖς δῆμοις ἡσθεκπᾶνοντα τοῖς βαρῆ-
 δοῖς ἀλαζονεία; πιπεύσας οὖν ὁ Ἀδεϊμαντος ἐπὶ μὴ ληθεν εἰς
 τὸν στρατόπεδον ἐπεξήρασμένος. αὐτῇ φάτις ἔχθ' ἡσθεκ
 Ἀθηναιῶν. οὐ μὲντοι Κορινθιοὶ ὁμολογέουσι, ἀλλὰ ἐν παρῶ-
 τοισι σφῆας αὐτοῖς τὴν ναυμαχίαν νομίζουσι ἡμέας. μὲν τυρεῖ
 δὲ σφιν καὶ ἡ δῆμος Ἐλλάς. τοῖς τοῖς ὅσδε ἐν πολλοῖς ὁ ἀνδραπο-
 ἐτίρας καὶ ἑτέρων Διαιδοῖς καὶ κεραιήσας κατατήσασιν
 ὅπω. μὴ Διαιτὴ τὴν φανῶν ἡμῶν παρῶν πομπῆς ὡς παρῶ
 ἐταῦτα παρῶν αὐτῶν, πιπευόμενος μὲν τὴν Διαιδοῖς, Κο-
 ρινθίοις ἀδελφῶν, ἀπιστομύνης δὲ, Ἀθηναιοῖς, ἡ οἱ μὴ δὲ Κορι-
 θίων Ἀθηναίοις, ἀλλὰ τοῖς ἀμφοτέρων ἡμῶν καταπαρῆσας
 Θεουκιδῆς γὰρ ἀντιλέγοντα ποιεῖν τὰ Κορινθίων τὴν Ἀθη-
 ναίων ἐν Λακεδαίμονι, καὶ πολλὰ παρῶν τὴν Μηδικῶν λαμπαρῶ-
 νόμῶν ἔργων καὶ παρῶν τὴν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, ὅσδε μὴ
 αἰτίαν παρῶν ἡ λήστον ἐπέπῆνοχε Κορινθίοις. ὅσδε
 γὰρ εἰχὼς ἡ Ἀθηναιοῖς ταῦτα βλασφημεῖν παρῶν τῆς Κορι-
 θίων πόλεως, ἡ τρίτῳ μὲν ἑώρε μὲν Λακεδαίμονιοις, καὶ
 μετ' αὐτῶν ἐγχαρῆσασιν τοῖς δὲ τῶν βαρβάρων αἰα-
 δήμασιν. ἐν τῇ Σαλαμῖνι παρῶν τὴν πόλιν ἔδδ' αὐτοῖς ἡ-
 ται τε τὴν δὲ πομπῆς, ὡς ἀνδρας ἀγαθοῖς ἡμομύοις, καὶ
 ἐπιγῆσασιν τὸ δὲ ἔλεγεῖον,
 Ὡς ἔνε, δὲ ἡσθεκ ποτ' ἐναίμεν ἄστυ Κορινθίου,
 Νὸν δὲ ἀνάματος νᾶσος ἔχθ' Σαλαμῖς.
 Ἐνθάδε Φοινίστας νῆας καὶ Πέρσας ἐλόντες
 Καὶ Μήδοις, ἡσθεκ Ἐλλάδα ρύομεθα.
 Ὡς δὲ ἰσθεκ κεραιήσασιν ἐπιγῆσασιν ἡσθεκ τῶν
 Ἀκμαῖς ἐσακῆσαν ἐπιγῆσασιν Ἐλλάδα πᾶσαν
 Τῆς αὐτῆς ψυχῆς κείμεθα ρυσάμενοι.
 Διοδώρου δὲ ἡσθεκ Κορινθίων τετραρχῶν ἐν ἱερῷ Ἀθητῶν
 ἀναθήμασι κεραιήσασιν καὶ τῶν ἐπιγῆσασιν,
 Ταῦτ' ἐπὶ δεξιμύων Μήδων ναύται Διοδώρου
 Ὅπλ' ἀνέθεντο Λατοῖ, μνᾶματα ναυμαχίας.
 αὐτοῖς γὰρ μὲν ὁ Ἀδεϊμαντος, ὡς πλείστα λοιδορούμενος Ἡ-
 ρόδοτος Διαιτῆς, καὶ λέγειν μόνον ἀπαρῆν τῶν στρατηγῶν ὡς φθάρημενος ἀπὸ Ἀρτεμισίου, καὶ μὴ παρῶν, σὺ πῶν ἡ-
 ἡ δὲ δὲσαν εἶχεν. Οὗτος Ἀδεϊμαντος τῆς φησὶ, ὡς ἡσθεκ πᾶσα

A neq; verisimile est, coste terrestres copias in Pello-
 ponneseum adducere quieturos, aut in earum curam
 incubituros, ut pro Atheniensibus nauale proelium
 obeant. si vero confestim properes nauale proelium
 committere, metuo ne classarij tui detrimentum pas-
 si, etiam terrestribus grauius incommodent. Nihil
 preter veruum mensuram defuit Herodoto, quin ex
 Artemisia Sibyllam faceret, ita exacte vaticinantem
 futura. Itaque Xerxes etiam liberos suos ei Ephesum
 deducendos tradidit: oblitus, quantum apparet, Su-
 sis mulieres secum abducere, siquidem muliebri com-
 mitatu iij indigebant. Verum de Herodoti mendacijs
 B non est nobis rationes ineundi propositum. in ea
 duntaxat inquirimus, quae mentitus esse est, ut alienae
 gloriae detraheret. Ab Atheniensibus ait narrari,
 Adeimantum Corinthiorum ducem iam cum hoste manus
 conferturum tantum fuisse metu percussum, ut non
 puppi obversa antrorsum, aut paulatim per pugnan-
 tes se subducens, sed aperte sublatis velis profugerit,
 auersis secum omnibus suis nauibus. huic iam sub
 fine orae Salaminiae occurrisset nauim vniremem, &
 quendam ex ea sic locutum fuisse. Tu quidem Adim-
 tante fugis proditis Graecis: illi tamen vincunt, & ex
 voto hostibus sunt superiores. Haud dubie nauicula
 C illa de caelo fuit delata. quid enim impediabat quin
 tragicam machinam attolleret, qui omnibus alijs in
 rebus tragicos sua iactantia superaret? Ergo fide ha-
 bens Adimantus, ad classem rediit, cum iam res con-
 fecta esset. Hic, inquit, rumor ab Atheniensibus est di-
 ditus, Corinthii negant, seque in nauali pugna inter
 primos ponunt, testimonio illos iuvate reliqua Grae-
 cia. Talis est multis etiam alijs in rebus Herodotus,
 diuersa de diuersis crimina spargens, ut ne quae plane
 videretur damnasse. Ita haec quidem id sibi reseruauit,
 ut calumnia credita Corinthii, repudiata Athenien-
 ses male audirent: cum interim de vtriusque mentiatum.
 Certe Thucydides Sparta faciens Atheniensem le-
 gatum Corinthio respondentem, & multa de Medi-
 co bello splendide iactantem ac Salaminio nauali
 D proelio, nullum prodicionis aut deserti ordinis crimen
 Corinthiis infert. Neque enim probabile erat haec A-
 thenas Corintho obijcere flagitia, cum secum eam
 & cum Sparta tertio loco viderent insculptam dona-
 rijs quae erant de barbaris dedicata: & in Salamina
 concessissent Athenienses, ut Corinthii prope vrbes
 suorum cadauera humarent, tanquam hominum qui
 se praecclare gessissent: in inscriptione etiam hac posita,
 Hospes, aquosa olim nobis est culta Corinthus:
 Insula nunc condit paupera aqua Salamin.
 E Hic Paenum naues, Perfas Medosque prementes
 Tutati bene te, Graecia diua, sumus.
 Et honorarium in Isthmo sepulcrum sic est inscriptum.
 Nos sitam in extremo discriminis Hellada cunctam
 Tutati nostris condimur haec animis.
 quin & Diodori Corinthiorum de trierarchis vnus
 in fano Latoniae repositis donariis hoc est inscriptum.
 Arma haec Latoniae, pugnae monumenta marinae
 Dedicat, a Medis haec Diodorus habet.
 ipse quidem Adimantus, quem Herodotus crebro in-
 sectatur, solumque omnium imperatorum ait fugien-
 di causa ab Artemisio auctum, neque hostes subsiste-
 F re tolerasse, vide in quanta sit gloria.
 Cuius sese opera redimuit Graecia seruo
 Libero, Adimantus conditur hoc tumulo.
 Ἐλλάς ἐλασθεκίας ἀμφέρετο ἐφθάρη.

Nam neq; mortuo probabile est homini timido & proditori tantum honoris habiturum quinquam fuisse: neq; filiabus suis ausus fuisset nomina ponere Naufiniam, Acrothiniu, Alexibiam: filio Aristeam: nisi quid ipse in ea pugna illustre & memorabile egisset. Iam solas Corinthiorum mulieres preclarum illud & diuinum fecisse votum Veneri, quo perierunt vt dea maritis ipsorum amorem pugnae aduersus barbaros immitteret: non tantum non est probabile Herodoti ætate fuisse ignotum, sed ne postremis quidem temporibus obscurum fuit. Peruulgata enim res mansit. & Simonides inscriptionem fecit, quæ in imaginibus positæ in fano Veneris, quod Me-

Has Veneri matres statuas posuere Ephyreæ Pro Græcis, forti proq; suo populo.

Nam non arciferis Medis Venus Hellados arcem Prodere, sic votis rite vocata, volet.

Hæc potius scribere oportebat & commemorare, quam Aminoclis cædem proli suæ illatam inculcare. Postquam abunde criminibus Themistocli intentatis satiatus utcunque fuit, dum illum clam aliis ducibus ait nullum fecisse furandi & compilandi insulas finem: tandem coronam victoriæ ipsis palam abstrahens Atheniensibus, Aeginetis imponit, ita scribens. Græci cum ad Delphos mitterent manubiarum primitias, communiter è deo quæsiuerunt, an eas plenas & placentes accepissent. ille respondit, se habere à reliquis Græcis, sed non item ab Aeginetis. ab iis enim se donarium expectare, vt qui rem Salaminio proelio omnium gessissent optime. Ecce autem, non iam Scythis, aut Persis, aut Ægyptiis sua signa inscribit, sicut Æsopus solet coruis & simiis: sed laruam Apollinis Pythii induens, Athenas à præcipua rei ad Salaminam gesta laude detrudit. Idem cum Themistocli secundus inter optime re gesta laudandos deferretur ab omnibus aliis ducibus locus, quod horum quibus sibi primas, Themistocli secundas adsignaret partes, & iudicium absolui non posset: cum deberet ambitionem imperatorum reprehendere: omnes ait Græcos inde soluisse, quod ob inuidiam nollent Themistocli primas deferre. Restat nonus, isque vltimus liber, in quo omne suum reliquum virus in Lacedæmonios, & nobilissimam illam ad Platæas pugna partam gloriam effudit. Scribit enim, initio Spartanos metuisse, ne Mardonium sibi hoc sinerent persuadere Athenienses vt ipsos desererent. Isthmo autem munito, eos iam omnia Peloponnesi in tuto esse ratos, reliquos etiam facile contempsisse, domique dies agitare festos, & Atheniensium legatis illuisse ac per iocum detinuisse. Quomodo ergo factum est, vt Sparta ad Platæas proficiscerentur viri 100, quorum quisq; secum helotas septem duceret: aut quomodo tam grandi periculo se obiectentes, vicerunt, deieceruntq; tot hominum millia? Audi verò causas probabiles. Forte, inquit, Sparta tum peregrinabatur Tegeates quidam, nomine Chileus, cui amicitia & ius hospitii cum Ephoris quibusdã intercedebat. is ergo Spartanis persuasit, vt exercitum emitterent. monens istam Isthmi munitioem, qua Peloponnesum interceptissent, nullius fore momenti, si Mardonio se Athenienses adiunxissent. Hoc ergo consiliu Pausaniam cum exercitu ad Platæas eduxit.

A οὐτε γὰρ τελευτήσαντι τριαύτιον εἰχὸς ἢ ἀνδρὶ δειλῷ καὶ
προδοτῇ ἠρέσασαι ἡμιλίω. οὐτ' αἰετολόμησε τῶν θυγατέ-
ρων ὄνομα θέσασαι τῇ μηρῷ, Ναυσινίκην, τῇ δὲ Ἀκροθίνιον, τῇ
δὲ Ἀλεξιβίαν Ἀεϊέα δὲ καλέσασαι τὸν ἰόν· εἰ μή τις ἢ ὅτι
φαίσα καὶ λαμπρότης περὶ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἔργων ἐκείνων.
καὶ μὲν ὅτι μόναι τῶν Ἑλληνίδων αἱ Κορίνθαι γυναῖκες
ἔδειξαντο πῶς καλῶς ἐκείνῳ καὶ δαμονίῳ δὲ χιῶ, ἔρωτα
τοῖς ἀνδράσι τῆς περὶ τὰς βαρβάρους μάχης ἐμβαλεῖν τῷ
θεῷ, ἔχ' ὅπως περὶ τὸν Ἡρόδοτον ἀγνοῶσιν πιθανόν ἔστι, ἀλλ'
ὅσα δὲ τὸν ἔχαστον Καραν. διεβόηθη γὰρ τὸ πρῶτον, καὶ Σι-
B μωνίδης ἐποίησεν ἑπίγραμμα, χαλκῶν εἰκόνων ἀναστρεφῶν
ἐν ταῖς ναῦσι τῆς Ἀφροδίτης, ὀνιδρύσασθαι Μηδείαν λέγου-
σιν, οἳ μὲν, αὐτῶν παυσανδρῶν τῶ ἀνδρὸς, οἳ δὲ ἑπὶ τῶν
Γάσσονα τὸ Θεπίδος ἔρωτα παύσαι πῶς θεῶν. τὸ δὲ ἑπίγραμμα
τὸ τοῦτο ἔστιν,

Αἰδὸν ἔσθ' Ἑλλάδα τε καὶ ἰθυμάχων πολιητόν
Ἔσασθαι δὲ ξάμνην Κύνθηδι δαμόνιαι.
Οὐ γὰρ τῶ ξοφῶρεσιν ἐμῆδετο δὲ Ἀφροδίτα
Μήδιδος Ἑλλάνων ἀκρόπολιν προδομένην.

C ταῦτα ἔδει γράφειν καὶ τούτων μεμνησθαι, μάλλον ἢ τ' Ἀμει-
νοκλέους ἐμβαλεῖν παιδοφονίῳ. τῶν τοίνυν αἰτίων τ' ἔτι Θε-
μιστοκλέους ἀνείδω ἐμφορηθεῖς, ἐν οἷς κλέποντα καὶ πλεο-
νεκτοῦντα λάθρα τ' ἄλλων στρατηγῶν ἔφησι παύσαι καὶ περὶ
τῶν νήσων τέλος αὐτῶν Ἀθλιῶν τ' ἔφερον ἀφελόμενος,
Αἰγινητῶν ἐπιτήρησιν, γράφων ταῦτα, Πέμφαντες ἀκρο-
θήνια οἱ Ἑλλῆνες εἰς Δελφοῖς, ἐπηρώτων τὸν θεῶν κρινῆ εἰ λε-
λάθηκε πλήρεια καὶ ἄρεσά ἀκροθήνια. ὁ δὲ παρ' Ἑλλήνων μὲν
τῶν ἄλλων ἔφησεν ἔχ' ἔτι, παρ' Αἰγινητῶν δὲ ἔτι, ἀπάρτεε
αὐτοῖς τὰ ἄρεσά τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας. ὅσα ἔτι
D Σκύθαις, ὅσα δὲ Πέρσαις, ἔτι Αἰγυπτίοις τοῖς ἑαυτῶν λόγους
ἀνατίησι πλάττων, (ὡς παρ' Αἰσωπος χέρεται καὶ πηχέρις)
ἀλλὰ τὰ τῶ Πυθίᾳ προσηύχων χεῖρ ἄνω, ἀπώθει τῶν Σα-
λαμῖνι προσηύχων τῶν Ἀθλιῶν. Θεμιστοκλῆϊ δὲ τῶν δα-
τερειῶν ἐν Ἰσθμῷ ἡμομένων, ἀφ' ἃ τὸ τῶν στρατηγῶν ἕκαστον
αὐτῶν μὲν τὸ προσηύχων, ἐκείνῳ δὲ τὸ δατερειῶν ἀποδοῦναι,
καὶ τέλος τ' κρίσεως μὴ λαβῆσθαι, δεῖον ἀπείσασθαι τῶν φι-
λοσημίαν τ' στρατηγῶν, πῶς τῶν ἀποπλοῦσθαι φησι τῶν Ἑλ-
λίνας ὑπὸ φθόνῳ, μὴ βεληθείας ἀναρροῦσαι τὸν ἀνδρα
προσηύχων. ἐν δὲ τῇ ἐνάτῃ καὶ τελευταίᾳ τῶν βίβλων, ὅσον ἢ
ὑπόλοιπον ἐν τῇ περὶ Λακεδαιμονίους καὶ τὸ πρῶτον
E Πλαταιῶσι κατόρθωμα τ' πόλεως. γέγραφε γὰρ ὡς πρῶ-
τερον μὲν ὄρωδοῦντας Ἀθλιῶν μὴ πειθεῖν τε ὑπὸ
Μαρδονίῳ τοῖς Ἑλλήνας ἐγκαταλίπωσιν. τῶ δὲ Ἰσθμῷ τειχι-
θέντος ἐν ἀσφαλεῖ θέμενοι τ' Πελοπόννησον, ἡμέλειν ἦδη τ'
ἄλλων καὶ παρειῶν, ἑορτάζοντες οἴκοι, καὶ τῶν περὶ τῶν
Ἀθλιῶν καὶ ἑρωδωμένων, καὶ ἄρα τείνοντες. πῶς οὖν ἔξ-
ἦλλον ἐκ Πλαταιῶν πέντε καὶ χίλιοι Σπαρτιάται, περὶ αὐ-
τὸν ἔχον ἀνὴρ ἕκαστος ἐπὶ εἰλωτάς; ἢ πῶς κίνδυνον ἔρα-
μῶν τοσούτων, ἐκείνη, καὶ κατέβηρον μυριάδας τοσούτας;
ἀχουσὸν ἀτίας πιθανῆς. Ἔτυχε (φησὶν) ἐν Σπάρτῃ παρεπι-
F δραμῶν ἐκ Τεγέας ἀνὴρ ὄνομα Χείλεως, ὃ φίλοι πνῆς καὶ
ξένοι τῶν ἐφόρων ἦσαν. ὅσα οὖν ἐπεισεν αὐτὸς ἐκπέμφαι
ἔγραψα, λέγων ὅτι ἔρα τῶν χίσιμα τοσούτων ὄφελος ἔστι
Πελοπόννησον, αἱ Ἀθλιῶν Μαρδονίῳ προσηύχονται. τῶ τ'
Παυσανίαν ἔγραψα εἰς Πλαταιῶν μὲν τῆς διωάμεως.

εί δέ πικρότερον οίκειον ἐν Τεγείᾳ πρῶτον τὸν Χείλεων ἐκείνον, ὅτε αὐτὴ ἡ Ἑλλάς ἐξερχέτο. πάλιν δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ὅτε ἔχοντο πρὸς τὴν πόλιν αὐτὴν καὶ κείτω μεταφέρων, οὗς Τεγεάταις μὲν εἰς ἀγῶνα λέγει τῶν δούτεριων καταστάντας. Ἡρακλειδῶν τε μεμνησθαι, καὶ τὰ πρὸς Ἀμαζόνας πρῶτον τὰ πρὸς Περσῶν, τὰ φασ τε Πελοποννησίων τῶν ὑπὸ τῆ Καδμείᾳ πεσόντων καὶ τέλος, εἰς τὸν Μαραθῶνα καταβάντων τῶν λόγων φιλοτιμουμένων, καὶ ἀγαπῶντας ἡγεμονίας τυχεῖν τῶν ἄριστων ἐσθλέρως. ὀλίγον δὲ ὑστερον αὐτοῖς Γαυσανίαν καὶ Σπαρτιάδας τῆς ἡγεμονίας ὑφίεσθαι, καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ὅπως καὶ Πέρσας ἀπὸ τῆς πόλεως, τὸ δεξιὸν κέρως πρὸς λαβόντες, αὐτοῖς δὲ πρὸς λαβόντες τὸ ἀριστερὸν, ὡς ἀνηγεία τῶν πρὸς τοῖς βαρβαροῖς μάχῃ ἀπολορησμένοις. καὶ τοὶ γελοῖοι εἰ μὴ σιωπήσιν εἴην οἱ πολέμοι, μάχεσθαι μὴ θέλῃν, ἀλλὰ τοῖς γε ἄλλοις Ἑλλήνας εἰς ἕτερον ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἀγροῦσθαι στρατόπεδον, ὡς ἐκινήθησαν, φησὶ Φύλακον ἀσμένως τῶν ἵππων πρὸς τῶν Πλαταιέων πόλιν φέρωντας δὲ ἀφικέσθαι πρὸς τὸ Ἡραῖον. ἐν ᾧ καὶ ἀπείθειαι καὶ λήποταξίαι καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ὁμοῦ τοι πτότων κατηγήρησε. τέλος δὲ μόνους φησὶν τοῖς μὲν βαρβαροῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Τεγεάταις, τοῖς δὲ Θεβαίοις Ἀθηναιοῖς συμπεσόντας ἀφαιρῶντας. τὰς δὲ ἄλλας πόλεις ὁμαλῶς ἀπάσας τὸ καταποθέματος ἀπεσέρηκε, ὅθεν αὖτε σιωπῶντας τὸ ἀγῶνος, ἀλλὰ καὶ ἀγροῦσθαι πτότων ὅτι τῶν ὀπλων ἐστὶν καὶ ἀλιπείν, καὶ πρὸς δουῶν τοῖς ὑπὸ αὐτῶν μαχομένοις. ὅψι δὲ Φλιασίοις καὶ Μεγάρεας πυλοῦσθαι νικῶντας Γαυσανίαν, πρὸς φερεσμένοις, καὶ ἐμπεσόντας εἰς τὸ Θεβαῖον ἵππικόν, ὅθεν ἰδὼν λόγῳ ἀφαιρῶντας. Κορινθίοις δὲ τῆ μὲν μάχῃ μὴ πρὸς ἀγῶνα, μὲν δὲ τῶν νίκῃ ἐπειροῦσθαι δὲ τῶν λόφων, μὴ πρὸς ἀπείθειν τοῖς ἵππεσιν τῶν Θεβαίων. οἱ γὰρ Θεβαῖοι τῆς Ἑσπῆς ἡγεμονίας πρὸς ἵππεσιν τῶν βαρβάρων, πρὸς ἄμφοτερον παρεβόησαν φέρωντας αὐτοῖς δηλονότι τῶν ἐν Θερμοπύλαις σιγημάτων χάριν ἀποδίδοντες. ἀλλὰ Κορινθίοις τε καὶ ἄλλοις ἰὼ ἐμάχοντο τοῖς βαρβαροῖς, καὶ τέλος ἡλίχον ὑπὸ ἡρῶν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν Πλαταιέων ἀγῶνος, ἐξ ἑστὶ Σιμωνίδου πυθέσθαι, γράφοντος ἐν τούτοις,

Μέσσοι δὲ οἱ Γέφυραι πολυτίδα καὶ κατετάοντες,
 Γαυτοῖς δὲ τῆς ἰδίας ἐν πολέμῳ,
 Οἵτε πόλιν Γλαύχιο Κορινθίων ἄστυ νέμοντες,
 Οἱ καλλίσον μῦθον ἔθεντο πόνων.
 Χρυσόθυμος ἐν ἀγῶνι καὶ σφιν ἀέξῃ
 Αὐτῶν τὸ δῶρεον κληδῶνα καὶ πατέρων.
 Τῶν γὰρ ἔχοντες ἐν Κορίνθῳ διδάσκων, ὅθεν ἄσμα ποιῶν
 εἰς τῶν πόλιν, ἄλλως δὲ, τὰς πρὸς ἀγῶνα ἐκείνας, ἐλεγεῖα
 γράφων ἰσόρηκεν. ὁ δὲ πρὸς λαμβάνειν τὸ ἔλεγχον τῶν φάσματος
 τῶν ἐρησομένων, πόθεν οὖν πολυάνδρια, καὶ ἴσχυι ποσαῦται
 καὶ μνήματα νεκρῶν, ἐν οἷς ἐναλίξουσιν ἀχρὶ νῦν
 Πλαταιεῖς τῶν Ἑλλήνων συμπαρόντων ἀχρὶ, ὡς οἴομαι,
 τῆς πρὸς ἑαυτοὺς τῆς ἡμεῶν κατηγήρηκεν ἐν τούτοις. τῶν δὲ
 ἄλλων ὅσοι καὶ φαίνονται ἐν Πλαταιῆσιν ἔοντες ἄφοι, τούτοις
 δὲ, ὡς ἐγὼ πτωχάνομαι, ἀχρὶ μὲν τοῖς τῆς ἀπείθει τῆς
 μάχης ἐκείνοις χάματα χῶσθαι κείνα, τῶν ἐπιγνομένων εἰνεκ
 ἀνδρῶν. Τῶν τῶν ἀπείθει τῆς μάχης πρὸς ἑαυτοὺς ἔσαν
 Ἡρόδοτος καὶ Αἰσίδαμ, καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναιοῖς ἐλαττον
 οἱ Ἑλλήνες ἐκκαλιπόντες τὸν κίνδυνον.

A Quòd si Chileum istum Tegez aliquod priuatum negocium occupasset: actum scilicet erat de Græcia. Rursus quia nesciebat quo modo ageret cum Atheniensibus: sursum deorsumq; eam iactat ciuitatem, Ait eos de secundo loco cum Tegeatis in contentionem ingressos, mentionem Heraclidarum fecisse, & acta aduersus Amazones protulisse, utque sepeliuerint Peloponnesios qui sub Cadmia occubissent: denique etiam ad Marathonem usque sermone descendisse: cum ambitiose ista proferentes, tamen contentos se fore ostenderent sinistri cornus præfectura. paulo post ait Pausaniam iis & Spartanos de principatu concessisse, hortatosque fuisse ut in dextro cornu contra Persas pugnarent, sinistrumque ipsis darent, qui se imperitos pugnae aduersus barbaros excusarent. Est vero ridiculum non velle pugnare in hostem, nisi cum eo pugnare confueueris. Cæterum reliquos Græcos in alia à ducibus translatos castra, cum essent victi: equitatum ait non sine læticia fugisse ad Platænsium urbem, itaque ad Heræum peruenisse. Quo quidem loco & contumaciam, & ordinum desertionem, & proditionem vniuersis fere obiicit. Ad extremum inquit solos Lacedæmonios & Tegeatas cum barbaris, Athenienses cum Thebanis congressos depugnasse: reliquas ciuitates ex æquo omnes laude victoriæ defraudans, dum pronunciat neminem certamini socium se adhibuisse, sed armatas defecisse omnes, proditis & desertis qui pro ipsis depugnabant. Serò quidem Phliasios & Megarenses audito Pausaniam vincere, accurrisse, cumque in equitatum incidissent Thebanum temere, periisse: Corinthios pugnae non interfuisse. parta victoria dum per colles properant, euitasse Thebanorum equites. Nam Thebanis fufis barbaris equitatu suo præcedentes, prompte fugientibus opè ferebant. nimirum ut pro impressis apud Thermopylas notis gratiam iis referrent. Cæterum Corinthii in Plataica aduersus barbaros pugna, quales, quo loco fuerint, quem finem consecuti, audire licet Simonidem sic canentem.

*In medioq; Ephyre quos misit diues aquarum
 Fontibus & belli munera gnara manus:
 Quiq; urbem Glauci pulcram tenuere Corinthum,
 Indicium antlati grande laboris habent
 Auri, quod miramur in atHERE: at decus ipsi
 Et fama augetur nominis, & generi.*

Hæc enim non Corinthi ut qui artem demonstraret, aut carmen in vrbis laudem conderet, sed ut qui propter facinora ista elegias scriberet, composuit. Sed Herodotus, dum antevertere vult hanc objectionem, qua aliusuis interrogando utens mendacium eius euinceret, quærens vnde tot Polyandria, arca, & monumenta mortuorum, vbi etiamnum Platænses in præsentia Græcorum parentant turpius, nisi fallor quàm proditionis crimen gentibus eo modo impegit. Sic enim loquitur. Reliquorum quæ visuntur apud Plataas sepulcra, audiui ego turpitudine motos quòd è pugna profugissent, vnumquenque inanem condidisse tumulum, posteritatis causa. Hanc proditionem & desertionem pugnae solus hominum omnium inaudiuit Herodotus. Pausaniam enim, & Aristidam, & Athenienses & Lacedæmonios fefellerunt Græci qui se subduxissent è periculo.

Herodotus ἀνδρῶν μόνος ἀπάντων ἤκασε. Πausaniam καὶ Αἰσίδαμ, καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναιοῖς ἐλαττον οἱ Ἑλλήνες ἐκκαλιπόντες τὸν κίνδυνον.

ac neque Aeginetas ipsis aduersarios inscriptione excluderunt Athenienses : neque Corinthios arguerunt, quod ante partam victoriam à Salamine fugissent: contra testimonium Græcia perferente. Equidem Cleadas Platænsis, decem post Medicum bellum annis gratificans (vt ait Herodotus) Aeginetis, Polyandrium aggerauit ab iis nomen habens. At verò qui factum est, vt de trophæi erectione statim à bello confecto Athenienses & Spartani pœne etiam manibus confertis litem transferint? & tamen Græcos fuga à prælio deterritos non aruerint ab honore eorum qui rem optime gessissent? sed & in trophæa ac colofos eos inscripserint, & de spoliis partem concesserint? Denique aræ hanc insculpsere inscriptionem.

Hanc quondam Græci superatis hostibus aram,

*Libertas patriæ cum sua tuta stetit,
Et profligatis seruata est Græcia Persis,
Munus Eleutherio constituere Ioui.*

Num hoc quoque Cleadas, Herodote, aut alius aliquis adulando vrbes demerens scripsit? Quid ergo necesse habuerunt terram fodiendo inanem laborem impendere, tumulos conficere, & monumenta posteritatis causa statuere? cum videret gloriam suam in illustrissimis & maximis donariis consecratam. Pausanias quidem, cum iam ad tyrannidem aspiraret, Delphis hoc inscripsit,

Isthuc Pausanias Phæbo posuit monumentum,

Medos Græcorum dux quia perdiderat.

vtcunque Græcis gloriam deferens, quorum se ducem profiteretur. Cum autem id Græci non ferrent, sed vitio verterent Spartanis: hi Delphos miserunt, qui excinderent illud epigramma, & vrbium nomina, vti iustum erat, insculpsere. At enim quomodo probabile est, aut Græcos indigne tulisse in inscriptione sui non fieri mentionem, si quidem sibi consciis erant desertionis? aut Lacedæmonios ducis sui nomine eraso desertores inscripsisse, & eos qui se periculo communi subduxissent? Enimverò indignissimum fuerit, Socharem, Demnistum, & alios omnes, qui se eo in prælio præclarissime gesserunt, æquo animo ferre vt Cynthii etiam & Melii inscriberentur trophæis: Herodotum tribus duntaxat vrbibus certamen illud adscribentem, reliquas omnes è trophæis & sacris donariis eradere. Quippe cum quater sit tunc aduersus barbaros pugnatum: ab Artemisio profugisse Græcos ait. ad Thermopylas Lacedæmonios, rege ipsorum discrimen mortis ad eunte, domi seuros defedisse, Olympia & Carnæa celebrantes. rem verò ad Salaminem gestam narrans, plura de Artemisia verba fecit, quàm de toto prælio. Denique apud Platæas Græcos defedisse ociosos, & ad finem vsque ignorasse pugnam, veluti ranarum quodam & murium duello facto. vt Pigres Artemisii frater in suo carmine iocans & nugans ait Spartanos de composito tacite pugnasse, ne alii exaudirent. Ipsos autem Lacedæmonios fortitudine nihil præstitisse barbaris sed vicisse, quia in nudos & inermes pugnant.

A καὶ ἔτε Αἰγινήτας Αἰθιωαῖοι Διαφόροις οἴκας εἶρξαν τῆς ἑπιγραφῆς, ἔτε Κορινθίους ἤλεγξαν, οὓς πρῶτον νικῶντες Φύλῃν ἀπὸ Σαλαμῖνος, ἀπὸ μὲν τρυφῆς αὐτοῖς τῆς Ἑλλάδος. καίτοι Κλεάδας ὁ Πλαταιεύς ἔπεισι δέκα ἕσπερον τῆς Μηδικῆν Αἰγινήταις χειζόμενος (ὡς φησὶν Ἡρόδοτος) ἐπὶ νυμὸν ἔχων ἀπὸ πολυαῖδριον. Αἰθιωαῖοι δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι τί παθόντες διήγους τότε πρὸς μὲν ἀλλήλοισι ὀλίγον ἐδέησαν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν πρὸς τῆς Ἑλλάδος τῆς ἀναστάσεως, τὸς δὲ Ἑλλήνας ἀποδειλιάσαντας καὶ ἀποδράσαντας ὅτι ἀπὸ λησίων τῆς Σριφείων, ἀλλὰ ἐπέγραψον τοῖς Ἑσπείοις καὶ τοῖς κελουαῖς, καὶ μετεδίδδον τῆς λαφύρας: τέλος δὲ τὰ βωμῶν τὸ ἐπιγραμμά τὸ το γράφοντες ἐνεχάραξαν.

Τὸν δὲ πρὸς Ἑλλήνων νίκης κρατεῖ, ἔργον Ἄρηος
Εὐτόλμω ψυχῆς λήμα πειθόμενοι,
Γέροντας δὲ ἐλάσαντες, ἐλθέτε Ἑλλάδι κρινόν
Γέρουσαντο Διὸς βωμῶν ἐλθέτε εἰς.

εἰ μὴ καὶ τὸ Κλεάδας, ἢ τις ἄλλος, ὡς Ἡρόδοτος κελεύει κλέωντας πόλεις ἐπέγραψε. τί οὖν ἐδέοντο τίμω γὰρ ὀρούσαντες Διακηνῆς ἔχοντες πρῶτα ἄμα, καὶ δημοεργεῖν χώματα καὶ μνήματα, τῆς ἐπιγραφῆς ἕνεκ' ἀποφύτων κατασκιάζοντες, ἐν τοῖς ἐπιφανέστατοις καὶ μεγίστοις ἀναθήμασι τίμω δόξαι ἀπὸ τῆς κληρονομίᾳ ὀραίντες; καὶ μὴ Γαυσανίας, (ὡς λέγουσιν) ἠδὲ τυραννικὰ φρονῶν, ἐπέγραψεν ἐν Δελφοῖς,

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων
Γαυσανίας Φοῖβω μνήμ' ἀνέθηκε τὸδε.

ἄλλως τε πῶς τοῖς Ἕλλησι τίμω δόξαι ὡν ἑαυτὸν ἀνηρόβουσαν ἠγεμόνα, τῆς Ἑλλήνων ὅτι ἀναστροφῶν, ἀλλ' ἐγκαλοῦντων πέμψαντες εἰς Δελφοῖς Λακεδαιμόνιοι, τὸ μὲν ἔξεκέλευσαν, τὰ δὲ ὀνόματα τῆς πόλεως, ὡς πρὸς ἑὸν δίκαιον, ἐνεχάραξαν. καίτοι πῶς εἰκὸς ἔστιν ἢ τοῖς Ἑλλήνας ἀγρομακτεῖν τῆς ἐπιγραφῆς μὴ μεταχόνας, εἰ σιωπῆσαν ἑαυτοῖς τίμω ἀπόληψιν τῆς μάχης; ἢ Λακεδαιμόνιοι τὸν ἠγεμόνα καὶ στρατηγὸν ἐγκαχάσαντας, ἐπιγράψαι τοῖς ἐγκαταλιπόντας καὶ πρὸς ἑὸν κίνδυνον; ὡς δεινότερόν ἐστιν εἰ Σωχάρης μὲν καὶ Δεῖππιτος, καὶ πρῶτος οἱ Διαφορετῶν ἀγωνιστῆται τὴν μάχην ἐκείνῃ, ὅσοι Κυθίων ἐπιγραφομένων τοῖς Ἑσπείοις ὅσοι Μηλίων ἠθέτησαν. Ἡρόδοτος δὲ τρεῖς μόνους πόλεσιν ἀνατεῖς τὸν ἀγῶνα, τὰς ἄλλας πάσας ἐκχεράτων τῆς Ἑσπείων καὶ τῆς ἱερῶν, τεσσάρων δὲ ἀγῶνων τότε πρὸς τοῖς βαρβάρους ἠνομήτων. ἐκ μὲν γὰρ Ἀρτεμισίαι τοῖς Ἑλλήνας ἀποδραναί φησιν, ἐν ᾗ Ἐρμοπύλας τῆς στρατηγῆς καὶ βασιλέως πρὸς κινδυνώδοντος, οἰκιστὴν καὶ ἀμελεῖν ὀλύμπια καὶ κέρηρα πρὸς ἠνομήσαντας. τὰ δὲ ἐν Σαλαμῖνι διηγήσεται, ποσῶν πρὸς Ἀρτεμισίας λόγους γέγραπεν, ὅσοις ἄλλω τίμω ναυμαχίᾳ ὅτι ἀπὸ ἠελκε. τέλος ᾗ, καὶ ἠνομήσαν ἐν Πλαταιαῖς ἀγνοῶσαι μέχρι τέλους τὸν ἀγῶνα τοῖς Ἑλλήνας, ὡς πρὸς βατραχομομαχίας γινόμενης, Πίρης ὁ Ἀρτεμισίας ἐπέσει παύζων καὶ φλυαρῶν ἔγραψε, σιωπῆ ἀγρονοῦσασαι σιωπῆτων, ἵνα λάθωσαι τοῖς ἄλλοις. αὐτοῖς δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀνδρία μὲν ὅσοι κρείττονας ἠνομήσαν τῆς βαρβάρων, ἀπόλοις δὲ καὶ γυμνοῖς μαχητῶν κρατήσαν.

Ξέρξης μὲν γὰρ αὐτὸν παρόντος ὑπομάστιγαν μόλις ὄπτασεν ὡς οὐ μὲν οὐκ ἔσπευον τοῖς Ἕλλησιν ἐν τῇ Πλαταιῶν, ὡς εἴποιεν, ἑτέρας ψυχὰς μεταλαβόντες, λήματι μὲν καὶ ῥώμῃ ἔχουσες ἦσαν· ἢ δὲ ἐὰν ἐρημος οὐσα ὄπλων ἐδηλώσατο σφέας. πρὸς γὰρ ὄπλῳ εὐόντες γυμνήται ἀγῶνα ἐποιέοντο. τί οὖν παρῆσαν ἐνδοξὸν ἢ μέγα τοῖς Ἕλλησιν ἀπὸ κείνων τῶν ἀγῶνων, εἰ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἀόπλοισι ἐμάχοντο, τοῖς δὲ ἄλλοις ἢ μάχῃ παρόντας ἔλαττε, κεινὰ δὲ πολυάνδρια πρὸς μὲν τοῖς ἑκάστου, ψυδῶν ὅ γε γυμμάτων μεσσοί τε ἴπῳ δὲ ἐσῆσαν καὶ βωμοὶ παρὰ τοῖς θεοῖς, μόνος δὲ τάλητος Ἡρόδοτος ἔγνω. τοῖς δὲ ἄλλοις ἀπὸ τῶν αἰθερῶν ὅσοι λόγον Ἕλλησιν ἔχουσιν, ἐξήπατηκεν ἢ φήμη τῶν τότε κατορθωμάτων, ὡς ὑπερφυδῶν ἡρωϊκῶν, τί δὲ ἦτα; γραφικὸς ἀνήρ, καὶ ἡδὺς ὁ λόγος, καὶ χάρις ἐπέσει καὶ δεινότης καὶ ὄρα τοῖς διηγήμασι· μύθον δὲ ὡς ὅτ' αἰδοῦς ὅπτις αὐτῶν μὲν ἔστι, λιγυρῶς δὲ καὶ γλαφυρῶς ἠγούρῳκεν, ἀμελῆς ταῦτα καὶ κηλεῖ καὶ παρσαίνεται πᾶσι. ἀλλ' ὡς παρὰ ῥόδοις δεῖξαι θαλίδα φυλάττειται πᾶσι βλασφημίαν αὐτῶν, καὶ μικρολογίαν λείοις καὶ ἀπαλοῖς ῥήμασιν ὑποδεδυκῶν ἵνα μὴ λάθωμεν ἀπόποις καὶ ψυδῶν παρὰ τῶν ἀείρων καὶ μεγίστων τῆς Ἑλλάδος πόλεων καὶ ἀνδρῶν δόξας λαβόντες.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ, ΠΕΡΙ Τῶν Ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις βιβλία ε΄.

BIBLION PRWTON.

ΕΛΛΟΝΤΕΣ τὸν φυσικὸν κόσμον ἀδύσει λόγον, ἀναγκαῖον ἠγούρῳμεθα διὸς ἐν τῷ ἄλλῳ διελέσθαι τὴν τῆς φιλοσοφίας πραγματείαν ἵν' εἰδῶμεν τί ἐστὶ, καὶ πόσον μέρος αὐτῆς ἢ φυσικὴ διεξοδος. οἱ μὲν οὖν Στωικοὶ ἔφασαν, τὴν σοφίαν, εἶναι τῶν τε καὶ αἰθερῶν ὅπτις ἡμῶν τὴν φιλοσοφίαν, ἀσκησιν τεχνῶν ὅπτις δὲ εἶναι τῶν φυσικῶν ὅπτις μίαν καὶ αἰωπάτω, τὴν ἀρετήν. ἄλλοι δὲ τῶν φυσικῶν τρεῖς, φυσικῶν, ἠθικῶν, λογικῶν. δι' αὐτῶν καὶ τριμερὲς ἐστὶν ἡ φιλοσοφία, ἢ τὸ μὲν φυσικόν, τὸ δὲ ἠθικόν, τὸ δὲ λογικόν. καὶ φυσικὸν μὲν, ὅταν παρὰ κόσμῳ ζητῶμεν, καὶ τὸ ἐν κόσμῳ ἠθικόν δὲ, τὸ κατηχολημῶν παρὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον· λογικὸν δὲ, τὸ παρὰ τὸν λόγον, ὃ καὶ ἀλεκτηρὸν καλεῖται. Ἀριστοτέλης ὅτι καὶ Θεόφραστος, καὶ ἄλλοι πρῶτοι οἱ παλαιότεροι διέδον τὴν φιλοσοφίαν ἕτως· ἀναγκαῖον τὸν τέλῳ ἀνδρῶν καὶ θεωρητικὸν εἶναι τῶν ὄντων, καὶ πραγματικὸν τῶν δεινῶν. τὸ δὲ ἐξ ἐστὶ καὶ ἄλλων τεσσάρων σπουδαῖον. οἶον, ζῆλον εἰ ζῶν ἢ μὴ ζῶν ὁ ἥλιος, εἰ παρὰ ὄρα. ὁ τῶν ζῴων θεωρητικὸς ἐστὶν. ὅθεν γὰρ πλεονεκτήματα ἢ ὅθεν ζῆλον. ὁμοίως εἰ ἀπειρος ὁ κόσμος ἐστὶ, καὶ εἰ ἐξ ὅτι τῶν κόσμου ἐστὶ. F

fit necne, siquidem videtur. hoc qui quaerit, in contemplatione versatur: nihil enim aliud considerat, quam quid rei sit. itidem qui disputat de infinitate mundi, aut an extra Vniuersum aliquid exstet. Ista omnia sunt contēplationis.

A Nimirum Xerxe ipso praesente aggre à tergo flagellis impulsus cum Graecis congressi sunt barbari: ad Plataeas aliis animis sumtis, audacia quidem (inquit Herodotus) & robore inferiores non erant: sed vestis armorum expers ipsis nocuit, cum nudi aduersus grauis armaturae hostem pugnarent. Quid ergo relinquitur magnum aut memorabile Graecis ex istis certaminibus? quando Lacedaemonii cum inermibus pugnaverunt, reliquos praesentes proelium fefellit, inania polyandria ubique coluntur, mendacium inscriptionum pleni tripodes, plenae ara stant coram diis: denique solus Herodotus veritatem habet cognitam: reliquos omnes homines, quicumque aliquam Graecorum rationem habent, decepit fama istorum facinorum, ut praecelas & admirandas res gestas putarent. Quid ni? Homo est scribendi gnarus, oratio iucunda, venustate & vi quadam praedita, & narrationibus inest elegantia, ac

Sermonem, veluti cantor non quidem scite, sed tamen suauiter proposuit. Verum sicut in rosa cantharides, ita haec cauendae sunt calumniae eius & inuidia, sub laeuis & teneris latentes figuris verborum: ne per imprudentiam absurdas & falsas de praestantissimis atque maximis Graeciae viribus & viris opiniones concipiamus.

PLVTARCHI DE PLACITIS philosophorum, hoc est, brevis recensionis sententiarum de rebus naturalibus. LIBRI V.

LIBER I.

V M instituerimus naturae cognitionis rationes explicare, ipsam rem hoc flagitare censuimus, ut principio statim philosophiae totam tractationem in suas diuideremus partes: ut liquere possit, quid sit, & quanta eius pars sit physica, seu naturae rerum enarratio. Stoici pronunciarunt, sapientiam esse rerum diuinarum humanarumque scientiam: philosophiam, quod est sapientiae studium, exercitationem esse artis ad sapientiam accommodatae. talem autem esse artem vnicam ac supremam, virtutem. virtutes, quae suo complexu latissime pateant, tres esse: naturalem, moralem, differendi. itaque etiam philosophiam habere tres partes, naturalem, moralem & differendi. Naturalem esse cum de mundo, & iis quae in mundo sunt, disputamus. moralem, quae occupatur vitae humanae rationibus. logicam (sic enim Graeci rationem differendi appellat) quae circa orationem versatur, eademque ab ipsis dialectica dicitur. Aristoteles & Theophrastus, omnesque fere peripatetici, hac ratione philosophiam distribuerunt: quam explicabo. Virum perfectum necesse est & cognitione rerum instructum esse, & aptum ad faciendum in actionibus humanis officium. Patet hoc exemplis propositis. Queritur Sol animal

fit necne, siquidem videtur. hoc qui quaerit, in contemplatione versatur: nihil enim aliud considerat, quam quid rei sit. itidem qui disputat de infinitate mundi, aut an extra Vniuersum aliquid exstet. Ista omnia sunt contēplationis.